

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 11. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * **2006. november**

Novemberi napló - 1956

1956. nov. 3. Szombat

Verseimet rendezem a legnagyobb jóhiszeműséggel.
Molnár Pista barátom volt itt: ő Debrecenben járt a nagy napokban, a forradalom kezdetén ott is kemény összecsapás volt az ÁVO és a forradalmárok között.

1956. nov. 4. Vasárnap

Hajnali 5-kor megkezdődött a

szovjet támadás.
A rá-

dióban Nagy Imre szólt a nemzethez, aztán eljátszották a Himnuszt és a Szózatot. Mindenki sirt.

A lövöldözések előtt a tözs-tünka pin-cé-be. A Gel-

lérthegy

tetején van az oroszok egyik tüzérségi állása. Időnként fölmelegyek a rádiót hallgatni.

Egyetlen reménységünk még az ENSZ. Az angolok és a franciák elárultak.

Hajnalban halljuk a döntést: közbeavatkoznak.

De hogyan? Kádárral már kész az új kormány.

Míg ezt írom, gépfegyverek ropognak és ágyúk tüzelnek. Remeg az ablak.

1956. nov. 5. Hétfő

Új hét. Tegnapelőtt még azt hittük, hogy ma már munkába mehetünk: megindul az élet - a szabad élet ...

Tart a harc. A külföldi rádiók nem tudnak semmit a magyarországi helyzetről. Eden-t s Guy Mollet-t vádolja a világ. A nagyhatalmak, hiába, csak nagyhatalmak s élnek a maguk ragadozó törvényei szerint.

Félárbócra engedik a zászlókat, miséket mondanak - s mi vére-zünk a barrikádokon. A Móricz körtéren dúl a harc. Eötvös-kollégisták védik. A Citadellán oroszok vannak.

Franciát tanulok. Olvasok /S. Maugham könyvét./

Kéthly Anna New Yorkba repült.

A Kádár-kormány bejelentette, hogy 4-én leverték a forradalmat, - de most, 5-én délután, 16 óra 15-kor is, mikor ezt írom, heves ágyútűztől reszket az ablaküveg...

Szilágyi Ferenc

Önnök joga van tudni...

Az október 12-i alakuló ülésen némileg megváltozott a Képviselő-testület összetétele néhány kompenzációs listáról mandátumhoz jutott képviselő lemondása miatt.

A FIDESZ-KDNP-Gazdakörök színeiben mandátumhoz jutott Domokos László megyegyűlési elnökké választása miatt adta át helyét Izsó Csabának. Az MSZP listájáról bejutott Katona Lajost Dr. Kovács Béla váltotta fel a testületben. A Körösök Vidékéért Egyesület listavezetője Dr. Dávid Imre szintén visszalépett. Helyette Gellai Józsefné tölti be a képviselői posztot a testületben. Az új felállás után a Képviselő-testület összetétele:

Név	Jelölő szervezet(ek)	Egyéni vk., komp. lista
Vass Ignác	MSZP	01
Csányi István alpolgármester	Körösök Vidékéért Egyesület	02
Czibulka György	Körösök Vidékéért Egyesület	03
Szabó Balázné	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	04
Hangya Lajosné	Körösök Vidékéért Egyesület	05
Rácz Imre	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	06
Dr. Palya József	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	07
Várfi András polgármester	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	08
Császárné Gyuricza Éva	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	09
Jakus Imre	Körösök Vidékéért Egyesület	10
Illés János	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	komp. lista
Izsó Csaba	FIDESZ Kereszténydemokrata Néppárt Gazdakörök	komp. lista
Dr. Busai György	Gyomaendrőd Fejlődéséért Egyesület	komp. lista
Béres János	Körösök Vidékéért Egyesület	komp. lista
Gellai Józsefné	Körösök Vidékéért Egyesület	komp. lista
Babos László	MSZP	komp. lista
Dr. Kovács Béla	MSZP	komp. lista

A megválasztott bizottságok

PÉNZÜGYI ÉS GAZDASÁGI BIZOTTSÁG:

Elnök: Vass Ignác, Tagjai: Illés János, Jakus Imre. Külsős Tagok: Fülöp Zoltán, Dógi János

HUMÁNPOLITIKAI BIZOTTSÁG:

Elnök: Hangya Lajosné. Tagjai: Gellai Józsefné, Dr. Kovács Béla, Dr. Busai György. Külsős Tagok: Farkas Zoltánné, Szabados Ferenc, Hack Mária.

VÁROSFENNTARTÓ KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI BIZOTTSÁG:

Elnök: Izsó Csaba. Tagjai: Dr. Palya József, Rácz Imre, Béres János. Külsős Tagok: Timár Zsolt, Iványi Lajosné, Csahócki János.

ÜGYRENDI, OKTATÁSI, KULTURÁLIS, KISEBBSÉGI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI BIZOTTSÁG:

Elnök: Császárné Gyuricza Éva. Tagjai: Szabó Balázné, Babos László, Czibulka György. Külsős Tagok: Giriczné Darázi Anna, Iványi László, Dr. Lévai Mihályné.

Az alakuló ülésen az új polgármester, Várfi András az alábbi programbeszédet mondta:

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Köszöntök minden megjelent meghívottat és a városunk közügyei iránt érdeklődő állampolgárt!

Köszöntöm az Önkormányzat dolgozóit és az újonnan választott képviselőtestület tagjait!

A következőkben azokról az elképzelésekről szeretnék beszélni, melyeknek alapján, a választás során a választópolgárok rám szavaztak és a választási ciklus végére, elvárják, hogy teljesülnek.

Nyílt, nyitott városvezetést ígerek és szeretném a döntés-előkészítésbe az érintettek mind nagyobb részét bevonni. Tiszteletben tartom a polgárok part és vallási hovatartozását. Fontosnak tartom a sajtó szerepét és képviselőtársaimmal arra töreksem, hogy a lakosság az írott és íratlan sajtó útján a lehető legtájékozottabb legyen.

Néhány fejezetben a programot ismertetném.

A város

Az pormentesített úthálózat és a szennyvízbekötés kiépítésénél a 100%-ra való törekvés. A belterület belvízmentessé tétele. Környezetünk szépítése. Utcák, kertek csinosítása.

Munkahelyteremtés feltételeinek megvalósítása

Fontosnak tartom a helyi vállalkozók helyzetbe hozását. Lehetőség szerint a városi beruházásokat itt élőkkel kellene megvalósítani. Cél az Ipari Park melletti vállalkozásokkal való benépesítése. A várost megközelítő utakat jó minőségűvé kell tenni, mely lobbi szinten önkormányzati feladat. Szintén javítani kell a város autóbusz közlekedésén, munkába-járás.

Idegenforgalom

Lehetőségeinket ki kell használni. A fürdő és a holtágak kiváló adottságainak. Pályázati pénzből utakat kell építeni a holtágak nyaralóinak és horgászhelyeinek megközelítésére. A már meglévő kerékpárút-hálózatot fejleszteni kell a külterületek irányába lehetőséget teremtve a kerékpáros turizmus számára.

A fürdőben bővíteni kell a szolgáltatások számát és színvonalát. A fürdő az önkormányzaté ezért oda kell hatni, hogy színvonalasan és ugyanakkor jóval kisebb önkormányzati támogatással gazdálkodjon.

Idegenforgalom csak tiszta ápolat környezettel érhető el.

Mezőgazdaság

Közvetlen ráhatása nincs az önkormányzatnak, de a külterületek belvízmentesítésében részt kell veyünk. Gyomaendrőd teljes vízügyi rekonstrukcióját meg kell valósítani.

Alternatív energia

Környezetünkben már sok a példa. Nekünk is mozdulni kell ezen a téren: energianövénye, szélenergia, thermoenergia.

Oktatás

Biztosítani kell a bölcsődétől a középiskola befejezéséig a minőségi feltételeket.

Kultúra

Nagyon fontos állami és nemzeti ünnepeink méltó megünneplése. Sikeres művészeti tevékenységek vannak Gyomaendrődön, melyek színvonalát a nehezedő feltételek mellett sem szabad feladni. A civil szervezetek aktívabban tegyenek a kultúra javára, melyet képviselőtársaimmal támogatunk.

Kultúránk része a sport, ezért fontos egy városban a színes sportélet. A következő időben végig kell gondolni a futballcsapatok működését és ésszerűen ugyanakkor a csapatok és a szurkolók meglegedésére, változtatni kell a struktúráján.

Idősek

Városunkban sok időse ember él. A Városi Gondozási Központban magas színvonalú munka folyik. A még lehetséges fejlesztéseket el kell végezni, ami tulajdonképpen minőségi finomítást jelent.

Civilek, egyházak

A város közéletében nagyon fontos a civil szervezetek szerepe, melyek véleményét fontosnak tartom mindenkor. Az egyházak történelmünk meghatározói, amit világnézeti függőségek sem kérdőjelezhetnek meg.

Kistérség

A fejlesztések, beruházások jó része kistérségi formában történik. Gyomaendrőd a Békési Kistérség része, melyet sem a történelmi múlt, sem pedig a jelen gazdasági és egyéb kapcsolatai nem indokolnak. Az elkövetkező időben végig kell gondolni a kistérségi hovatartozást, és vagy önálló kistérséget alakítani, vagy pedig egy már meglévőhöz kell csatlakozni.

A források

Az EU új költségvetése 2007-ben kezdődik. Bizom benne, hogy a felzárkózáshoz szükséges pénzeszközök elosztása a jó ötlet, a jó pályázat függvénye. Ennek érdekében szükséges a városban egy igazi vállalkozók háza, ahol profi pályázatírók dolgoznak. Fontosak a jó információk, ezért számítok minden helyi és szülőföldjéről távol élő gyomaendrődi segítségére. Szeretném, ha a főiskolákon, egyetemeken tanuló fiatalok büszkék lennének városukra és ötleteikkel a város fejlődését, szolgálják.

Köszönöm figyelmüket és kérem támogassanak az elmondottak megvalósításában.

Az oldalt szerkesztette:
Iványi László bizottsági tag

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

2006. október 24-29-e között Gyomaendrődön rendezték meg a XVI. Nemzetközi Solymásztalálkozót.

Október 25-én a Kner téren nyílt meg a négynapos esemény, amelyben helyet kapott a solymászat mellett egy Solymász bemutató is, amit Honfoglaláskori jelmezben, Szirti sassal, Vándorsólyommal és Egerészölyvvel prezentáltak a nagyérdeműnek a gyomai Sportpályán.

A záróünnepélyre szintén a Kner téren került sor a solymások által elejtett vadak terítékével, ahová a solymászok lovas bevonulással érkeztek.

Két szűk esztendő, szigorú költségvetés

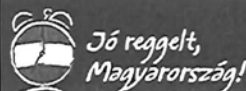
Háromszáz milliárd helyett 30 milliárd a kormány mozgáster, mondta a miniszterelnök a parlamentben.

Költségvetési értelemben szigorú évek elé néz az ország, két szűk esztendő következik - mondta a miniszterelnök napirend előtt az Országgyűlésben. Gyurcsány Ferenc a jövő évi költségvetésről elmondta: a tárcák a tervezési előirányzathoz képest összesen 300 milliárd forinttal szeretnének többet kapni, miközben a kormány mozgáster 30 milliárd forint körül van. A kormányfő szerint a következő évben nem lesz az ideinél több pénz az egészségügyre, ráadásul hat százalékos inflációval is számolni kell.

Gyurcsány Ferenc napirend előtti hozzászólása előtt a Fidesz és a KDNP képviselői kivonultak az ülésteremből, csak frakcióvezetőik maradtak bent.

Október 19-én a ZENEI VILÁGNAP Hangversenyén a Polgármesteri Hivatal Diszermében nagy sikerű est volt. Felléptek: Kutenberg Anikó, Fazekas Erika, a Városi Zene- és Művészeti Iskola tanulói és a Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusa, vezényelt Gecseiné Sárhegyi Nóra.

A Gyomaendrődi Katona József Művelődési Központ rendezésében megnyílt a IX. GYOMAENDRŐDI ŐSZI TÁRLAT. Megnyitója október 18-án volt, és október 31-ig várta az érdeklődőket. A településen élő, jelenleg is alkotó 22 művész munkája volt látható! A tárlatot Hevesi Nagy Anikó rendezte, a megnyitót Sass Ervin újságíró tartotta, közreműködött a Tűzmenedék Együttes.

KÖSZÖNJÜK A BIZALMAT!

KÖSZÖNJÜK, HOGY TÁMOGATTA

POLGÁRMESTER- ÉS KÉPVISELŐJELÖLTJEINKET,

VALAMINT A FIDESZ-LISTÁT!

HAJRÁ MAGYARORSZÁG, HAJRÁ MAGYAROK!

Köszönjük!

A Katona József Művelődési Központ novemberi programajánlója

A Petőfi Sándor Művelődési Központban (Mezőberény) 2006. november 4-én 9 órától kerül megrendezésre a „Szülőföldünk Békés megye” Amatőr művészeti Fesztivál kistérségi rendezvénye.

November 25. 19 óra Rumba Bál

November 29. Gyermekműsor a meghirdetett Óvodáknak és alsó tagozatos diákoknak. Csalóka Péter címmel

Minden vasárnap 17 órától Felnőtt Tánciskola: Továbbra is várják a jelentkezőket.

Köszönet a Személyi Jövedelemadó 1%-ért

Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület Vezetősége köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik adójuk 1%-áról úgy rendelkeztek, az azzal egyesületünk elképzeléseit segítik. A 2005 októberében az APEH által átutalt 15.546 Ft összeget, a Hősök Napi Ünnepszeg szervezésének részbeni fedezetére használtuk.

Császárné Gyuricza Éva titkár

Köszönetet mond a KINCS AZ ÉLETED KÖZHASZNÚ Alapítvány kuratóriuma mindazoknak, akik alapítványunk elképzelését nagyban segítették. Ezzel a segítségre szoruló gyomaendrődieknek sok szép felejthetetlen órát szereztek. Az APEH által 51.672 Ft átutalt összegből kirándultak, fürdőbe mentek.

Dr. Jánosik Bertalanné a kuratórium elnöke

Köszönetet mond a támogatóknak a Gyomaendrődi Siketekért és Nagyothallókért Alapítvány azoknak, akik adójuk 1%-át felajánlották, és Alapítványt támogatták. 2005-ben az APEH által átutalt 226 forintot és 1358 forint maradványt halló készülékekhez elemvásárlásra használtuk fel.

Gonda Zoltán kuratórium elnöke

A Cukorbeteg Klubja 2005 októberében 47.374 Ft-ot kapott a felajánlott 1%-ból, amit a törökszentmiklósi országos betegalálkozóra és szakmai anyagokra költött.

Gellainé Tuboly Zsuzsa

Lebontották október 19-én, csütörtökön a Kossuth téren az ökumenikus imasátrat.

A sátor bezárása alkalmával a jelenlévők elmondták azt az országfelajánló imát, amellyel aznap délelőtt Fatimában Erdő Péter bíboros, prímás érsek a magyar püspökök és zarándokok körében Mária Széplőtelen Szívének ajánlotta fel a magyar nemzetet.

Kedves Olvasóim! Beszámolok a Békés Megyei Közgyűlés október 13-i alakuló üléséről.

Mint ismeretes, a megyegyűlésnek 40 képviselője van. A 10 ezer fő alatti és 10 ezer fő feletti települések szavaztak a pártok és civilszervezetek listáira. A FIDESZ-KDNP GAZDAKÖRÖK közös listájáról összesen 24 képviselő, az MSZP listájáról 15 fő, az SZDSZ listájáról 1 fő képviselő jutott be. Városunkból 2 fő képviselő jutott be: Császárné Gyuricza Éva KDNP és Dr. Kulcsár Ferenc a Gazdakörök képviseletében, és külsős bizottsági tagságot kaptak: Dezső Zoltán és Sipos Tas Töhötöm.

A megyegyűlés elnökének: Domokos László országgyűlési képviselőt választottuk meg, aki mint felkészült szakpolitikus, és a megye régi lakosa rendelkezik mindazokkal az ismeretekkel és elképzelésekkel, konkrét tervekkel, amelyekre megyénk és minden településének szüksége van.

Kedves Olvasóim és mindazok, akiket illet!

Megható köszönetet mondok Önöknek a nagyarányú támogatásukért, amit kértem és meg is kaptam, annak ellenére, hogy a kampány utolsó 2 hetét sajnos kórházban kellett töltenem. Még nagyobb igyekezettel fogom Önöket a továbbiakban is szolgálni.

Isten áldja mindnyájukat!

Köszönettel:
Császárné Gyuricza Éva

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkasillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér ize, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

1956 HŐSEIRE EMLÉKEZTÜNK

Gyomaendrőd népe méltó módon ünnepelte az 1956-os forradalom 50. évfordulóját.

Endrődön szentmisét ajánlott fel az áldozatokért Iványi László tb. kanonok, a szentbeszédben megemlékezve a hősekről. Mise után a kopjafánál volt a Kis Bálint Általános Iskola megemlékezése, majd koszorúzás követte.

Gyomán, a Fő úton, az ún. Szürke házban (hajdani rendőrség épülete, ahol politikai foglyokat is fogva tartottak) emléktáblát állítottak a hősekre. Ünnepi beszédet Kovács Károly tanár úr mondott, a Bethlen iskola tanára, igazgató-helyettese. Beszédét közkinccsé tesszük, és megőrizzük az utókornak.

Tisztelt Ünneplő Közönség! Hölgyeim és Uraim!

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóján tisztelettel köszöntöm valamennyiüket.

Megemlékezésünk kezdetén engedjenek meg egy Bibó István idézetet:

„Minden népnek szüksége van legalább egy nagy forradalomra, hogy meg tudja őrizni és legyen mire alapoznia a

AZ 1956. OKTÓBER 23-i
FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC
ÖTVENEDIK ÉVFORDULÓJA
VALAMINT A
GYOMAI ÉS ENDRÖDI
ESEMÉNYEK EMLÉKÉRE

Gyomaendrőd, 2006. október 23.

méltóság érzetét.”

Nekünk két ilyen nagy forradalmunk is van: az egyik az 1848/49-i, a másik pedig 1956.

Kutatva a hozzáférhető dokumentumok és szakirodalmak között, próbálunk magyarázatot találni arra, hogy mi is vezethetett 1956. október 23-ig. Vissza kell nyúlnunk egészen a második világháború befejezésének időszakáig. Azzal, hogy Kelet-Európát a Vörös Hadsereg szabadította föl – pedig Horthyék is az angolszász államok felé tájékoztak – a térség sorsa megpecsételődött. Felszabadták, és egyben megszállás is volt.

Ebben közös a sorsunk, közös a sorsa azoknak az államoknak, akiket majd később úgy neveztek, hogy a szocialista tábor.

Nálunk Magyarországon az 1947-es választások eredménye a következő magyarázat, amikor a kommunista párt a Vörös Hadsereg fegyvereinek árnyékában a kékcédulás választási csalással 96 százalékos eredményt ért el.

Ez lehetővé tette, hogy létrehozzák azt, amit Rákosi-rendszernek nevezünk – amely kiépített szovjet mintára egy diktatórikus, emberidegen, elnyomó rendszert.

Nyilvánvaló feszültséggel töltötte el népünket az is, hogy megszállva tartotta az országot a Vörös Hadsereg. Tehette ezt azért, mert a háborút lezáró békeszerződések megengedték neki, hogy az Ausztriában állomásozó csapatok részére utánpótlás útvonalat biztosítson Magyarországon keresztül. A háborút lezáró nagyhatalmak 1955. május 15-én szavatolták Ausztria függetlenségét, aminek a következménye természetesen az lett, hogy a Szovjetunióknak ki kell vonni csapatait Ausztriából. Mérhetsen reményekkel töltötte el a magyarokat, hogy – mivel tovább nincs szükség az Ausztriába vezető utánpótlás útvonalra, így tőlünk is távozni fognak. Viszont a Szovjetunió Varsóban

előtte egy nappal 1955. május 14-én létrehozta a Varsói Szerződést, amely jogcímet teremtett arra, hogy maradjanak a szovjet csapatok. Igaz, hogy az amerikai csapatok Európában maradását a NATO 1949-es létrehozása alapozta meg.

Még egy magyarázatot találunk, ez pedig az, hogy a most már a Varsói Szerződés tagjainak nevezhető kommunista országok kommunista pártjaiban megindult egy erjedési folyamat, amely igényelte, hogy a szocializmust vagy kommunizmust a nemzeti sajátosságokat figyelembe véve is lehessen építeni.

Az 1947-től 56-ig a felső pártvezetésbe történt változásokat most nem kívánom részletezni. A lényeg az, hogy Nagy Imrét – aki hithű kommunista volt, már 1930-ban emigrált a Szovjetunióba – többször kizárták, illetve visszavették az MDP-be és az állami vezetőségbe. DE ő mindig szilárd, a népe hangját meghalló politikus maradt. Nem volt hajlandó önbírálatot gyakorolni. Mártíromsága idején sem kért kegyelmet. 1953-ban miniszterelnök volt. Az akkor meghirdetett programját az ország közvéleménye fellelgezzel fogadta. De a Rákosi-vonal újra felülkerelkedett. 1956-ban, a forradalom kezdete előtt, éppen a kizártság állapotában volt.

A korábban említett erjedés felerősödött a Petőfi körben, az egyetemeken és természetesen a pártban belül is, de nem csak nálunk, hanem Berlinben és Poznanban is. Mindkét helyen löttek, viszont a változások érdekében Lengyelországban a hadsereg is egyszerre moccant a Varsó felé közelítő szovjet csapatok ellen. És bár a szovjet pártvezetéség Hruscsov vezetésével hivatalosan és váratlanul megjelent a Lengyel Kommunista Párt Központi Bizottságán ülésén, kénytelen-kelletlen beletörődtek, hogy a Nagy Imréhez hasonló szellemiségű Gomulkát válasszák meg.

Hihetetlen, de Gerő Ernő, akit közben Rákosi helyett egy cinikus színjátékban első titkárrá tettek – szovjet befolyásra – talán még gonoszabb volt, mint Rákosi - nem érezte, vagy nem akarta érezni azt a feszültséget, ami a társadalomban leledzett. A Műszaki Egyetem fiatalága 22-én este 16 pontos követelményrendszerrel állított össze, amiben többek közt a szovjet csapatok kivonását, az erőszakos kollektívizálás megszüntetését, a beadás eltörlését, a nemzeti ünnepek visszaállítását és hogy Nagy Imrét nevezzék ki újra miniszterelnöknek, és még sok minden más olyan dolgot követelt, amelynek hiánya sértegette a nemzetet, a magyarság önértetét.

A párt központi vezetősége – éppen kibékülően Titóval – Belgrádban tartózkodott egy egész héti. 23-án reggel érkeztek haza, amikor itthon a lengyelek melletti szimpátia tüntetés híre fogadta őket.

Egész napos huzavona után – engedik, nem engedik a demonstrációt – végül engedtek. A Bem szomornál kezdődött a tüntetés, majd a tömeg átvonult a parlament elé. Este 8 órára már több mint 100 ezres tömeg gyűlt össze a parlament elé. Ott is Nagy Imrét követelték, hogy szóljon a tömeghez, ő viszont csak a harmadik hívásra jött be a parlamentbe. Ugyanekkor hangzott el a Kossuth adón Gerő hírhedt beszéde, amelyben mindenről ami az egyetemisták 16 pontjában benne volt, becsmérlően beszélt. Majdnem, hogy csöcseléknek nevezte a tömeget, elvakultan, pökhendien beszélt. Ez csak olaj volt a tűzre, és innentől kezdve elindult az, amit forradalomnak, népfelkelésnek szoktunk emlegetni és ami november 4-e után szabadságharcra nemesült.

A nép úgy határozott, hogy elég volt, visszaköveteli életét, őseit, hagyományait, hazáját, emberi nyelvét, visszaserzi szavai értelmét, visszaperli papjait, tanítóit, hőseit, múltját, gyermekei jövőjét, a mozdulatot, ahogy az öreg paraszt keresztet vet a kenyérre, egy nép életet akart - így és ezért lett forradalom.

Az események viharosan követték egymást. A pártvezetéségben és a kormányban szinte naponta voltak változások. Nagy Imre végig maradt az első számú vezető.

November 1-jén Nagy Imre kinyilvánította az ország semlegességét és bejelentette, hogy kilépünk a Varsói Szerződésből.

November 1-jén 21,40-kor Kádár János – aki akkor már a kormány tagja volt – bejelentette az MSZMP megalakulását, elfelve a Rákosi-Gerő féle túlkapasokat és magát a forradalmat „népünk dicsőséges felkelésének” minősítette. Érdekes, hogy pár nappal később Mindszenty bíboros is ugyanezt a jelzőt használta a forradalomra.

Ez a Kádár beszéd viszont már felvételről hangzott el, őt már hiába keresték vezetőitársai és felesége, mert München Ferenc közvetítésével a szovjet nagykövetségre hívták, majd repülőgéppel Moszkvába vitték. Ott már készen volt a fegyveres beavatkozás terve, amiről Hruscsov már október 24-én este döntött, és készen volt az ún. Kádár-kormány összetételének terve is. November 4-én a szovjet csapatok megindultak, melyhez a törvényes látszatot az Ungváron elhangzott, de a szolnoki rádióin keresztül közvetített Kádár-beszéd megeremtetette, mivel a rendcsináláshoz segítséget kért a szovjet vezetéstől. Ugyanakkor meg kell jegyeznünk, hogy ugyanezen beszéd utolsó bekezdése arról is szól, hogy a későbbiek során meg kell kezdeni a tárgyalást a szovjet csapatok Magyarországról történő kivonásáról is.

És a tankok jöttek a hajnali ködben, jöttek a páncélszörnyek gyomrában az arctalan szerencsétlenek, a leigázásunkra idehajtott, megtört akaratú muzsikok, akiknek még nem adatott

folytatás a 216. oldalon

Ötvenéves általános iskolai osztálytalálkozó - 1956-2006

A találkozón az 1956-ban végzett VIII A - fiú - és VIII B - leányosztályok vettek részt 2006. szeptember 23-án

Ez év tavaszán egy alkalommal az utcán megállított egy volt osztálytársam: — Úgy hallom, szervezed az ötvenéves találkozót. Hebegtem valamit, ugyanis a nevezetes dátum addig még nem jutott eszembe. Majd hamarosan ismét megállított egy volt osztálytársam: — Na, hogy haladsz a találkozó szervezésével? Majd, talán még ugyanazon a napon, ismét megszólítottak: — Hallom, szervezed a találkozót! — akkor már határozottan, és jó kedvvel azt válaszoltam: — Szervezem, persze! Ezt a rövidke történetet azért írtam le, hogy láttassam, a találkozás igénye sokfelől jelentkezett. Mint később kiderült, vidékről is jó néhányan figyelmeztettek minket, itthoniakat, a teendőkre. A szervezés egyébként nem volt nehéz: öt itthoni volt osztálytársam, akiket megkerétem, az első szóra segített.

Kivétel nélkül minden osztálytársunkat felkutatunk, a még élő tanáraink mindegyikét meghívtuk. Régi tanáraink közül — Környei tanár úr kivételével, ő Pesten él — el is jött mindenki: Márton Miska bácsit Békéscsabáról hoztuk el, Nádas Sanyi bácsit Mezőtúrról, Vaszkó Irénke néni, Márton Gábor, Szmola Katalin tanárnő és Molnár Eszter tanítónő Gyomaendrődről jött el hívásunkra. Magukkal hozták a hozzánk fűződő kis emlékeiket is. Sokunk öröme az osztálynapló nem került az asztalra, így régi osztályzataink továbbra is rejtve maradtak...

A találkozóra aki csak tudott, eljött. Osztályfőnökeink névsorolására a 40-es létszámú fiúosztálynál 8-an, a 36-os létszámú leányosztályból pedig 6-an, sajnos, már nem felelhettek. A még élő 32 fiúból 26-an (!), a 30 lányból pedig 17-en jöttek el. Pedig közülünk is sokakat elsodort az élet itthonról: több mint 40-en vidékre költöztek. Hazajött Kiszely Lajos Veszprémből, Dávid Laci Dunaújvárosból, Benczúr Lajos Sopronból, Hunya Elemér Nagykátáról, Mészáros Pista Kaposvárról, Szabó Gyusza Szentendréről, Sztanyik Ócsi Szegedről. Hazajött Galambos Évi Ambergből, Petkov Marika Kaposvárról, Timár Marika Ercsiből, Varjú Joli Vecsésről, jó néhányan Budapestről, és Békés megye minden részéből. Többen hozták a családtagjaikat is: Gyuricza Vince hozta a lányát és a vejét, Kiszely Jóska a húgával jött, Mészáros Pista a feleségével és a nővérével. A fiúk közül többen hozták a feleségeiket — a lányok közül már kevesebben hozták el a férjeiket. Varjú Jolika a fiát hozta el, akit a lányos mamák figyelmébe ajánlott mint partiképes fiatalembert. Timár Eszter is felhívta a lányos mamák figyelmét a fiára, — Kunkovác Laci pedig egyenesen magamagát ajánlotta mint partiképes fiatalembert.

Ott, a találkozón a régi, drága barátokra vágyva kerestük egymást. És a néhány első — időnként nehéz — perc után, miután a rajtunk végbement külső változást megszoktuk, meg is találtuk mindenkiben a belső, a változatlanul maradt gyerekkort. Hiszen mindannyian hordozzuk egymás gyerekkorának egy-egy darabját. Megbizonyosodtunk: sok-sok évünk ellenére, mindegyikünk megmaradt nyitottnak, becsületesnek, játékosra hajlamosnak, vidámnak. Ez volt az a nap volt, amikor egymás fejére olvastuk a régen-volt csínytevéseket, kedves történeteket, akkori „ragadvány”-neveinket; most végre az is kiderült, hogy hajdanán ki kibe volt szerelmes... Fénylő — sokunknál gyanúsán fénylő — szemek, rendre elcsukló hangunk árulkodott arról, hogy számunkra igazán fontos nap volt szeptember 23. Hol itt, hol ott láttuk, hogy volt osztálytársaink — főleg a fiúk — egymásba kapaszkodnak, percekig úgy állnak, szólni se tudnak.

Gyertyát gyújtottunk elhunyt tanáraink és osztálytársaink emlékére. Szó volt szülőhelyünk sorsáról is. Ezután régi osztályfőnökeink névsor szerint felszólítottak minket, és felelőnk kellett az „Élet” tantárgyból. Mindkét osztály szép jegyeket kapott. Kunkovác Laci világot járt fotóművész lett, Dávid Laci elmesélte, hogy egyik irányítója volt a paksi atomerőmű I-es blokk szerelési munkálatainak. Matyuc Péter ezredes lett, műszaki tiszt. Kiszely Jóska Endrődön kezdett mint cipész szakmunkás, de nem vették fel tagnak, ezért Komlóra ment, a bányászatban dolgozott. Kovács Imre vājár lett, — ő is Komlóra került, ott élt mindig, onnan ment nyugdíjba. Fülöp Miklós a MÁV vezérigazgatóságánál dolgozott évtizedekig műszaki tanácsosként. Hozzátartozott a Bp.-Bcsaba vasútvonal villamosítása, ő segítette a nagylaposi műtrágya tárház iparvágányának kialakítását is. A fiúk közül sokan lettek mérnökök: Farkasinszki Laci faipari mérnök, Szabó Gyuszi erdőmérnök, Fülöp Sanyi, Gyuricza Ócsi, Hanyecz Karcsi és Hornok Jóska műszaki főmérnök, Szilágyi Imre pedig tanácselnök lett. Véha Pista, Sóczó Zoli gépkocsivezető, Hunya Elemér nehézgépező. A lányok közül Timár Eszter térképész lett, Galambos Évi orvos, Varjú Joli minisztériumi munkatárs, Petkov Marika gyógypedagógus, Giricz Kati

közzgazdász; többen lettek cipészek, pedagógusok, egészségügyi dolgozók, mezőgazdaságban dolgozók. Aranyos volt Lazúr Marika: ő egy lapról olvasta fel az életét; azt mondta, azért, mert nagyon izgul.

Mi az, ami minket még ötven év után is ilyen erővel összetart? A válasz nagyon egyszerű: a gyerekkorunk. A szülőföld az összes lakójával. Az endrődi templomtorny, mint az egyetlen biztos pont a világon. Én az endrődi templomban, abban a közösségben éreztem meg a Himnusz igazi jelentőségét. Emlékszem: még alsó tagozatos gyerek voltam, a zsúfolt templomban a padok között a kövön álltunk, és a mise végén mindenki énekelni kezdte a Himnusz. Összecaptak a fejem felett a dallamok, a dallamokban a fájdalom. Még nem

A volt Nagylány iskola; felső tagozatos tanulmányaink színhelye

értettem, de a közös énekből megéreztem belőle minden fontosat. És összetart minket a Körös, amelyben úszni tanultunk, és amelynek partján a sulyom (Endrődön: sólyom) elvágta a talpukat. Az utca az összes porával, ahol sötétedésig (vagy még tovább) játszottunk, az eperfák, a rongylabda és persze mi, az ötven év előtti gyerekek. Mi egymást kiskorunkban az alapulajdonságaink szerint ismertük meg: olyan korán, amikor még a becsületre, a jóra való nyitottságunkat nem fertőzte meg semmilyen társadalmi jelenség.

A találkozó utóélete is olyan volt, mint maga a találkozó: sírós-nevetős. Többen küldtek köszönőlevelet a szervezőknek. Vaszkó Tamás elmondta, hogy nagyon meghatotta, ahogyan megemlékeztünk meghalt tanárainkról és osztálytársainktól. — Micsoda szerencse, mondta, hogy még él mindkét osztályfőnökünk, és milyen nagy élmény volt, ahogyan, ötven év után, ismét „feleltettek” bennünket. — Nekem szinte tudathasadásom volt, mesélte Tamás. Hiszen ilyen találkozókon, mint a szeghalmi gimnázium igazgatójának, évtizedek óta a katedrán kell tartózkodnom, most pedig az iskolapadban volt a helyem. Ahogy figyeltem a „feleleteket”, mindegyikből kitűnt, hogy a mi nemzedékünket is jócskán megcsapkodta a történelem, a családi bajok. De senki nem adta fel...

És — sajnos — a találkozó után néhány nap múlva már a temetőben, a ravatalozóban találkoztunk egymással, volt osztálytársak: Farkasinszki Évi temetésén ültünk egymás mellett néhányan. Ilyen az élet.

Azzal a mondattal búcsúzom, amivel az osztályfőnökünk elköszönt tőlünk: Isten áldjon és vigyázzon bennünket... Bennünket, és minden hajdan-volt endrődi diákot.

Németh Eszter, [volt] VIII. B.

Katolikus oldal

NOVEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 óraker. Hétköznap reggel fél 8-kor.
November 4-én, szombaton délelőtt 10 óraker Szent Imre búcsú.

Az ünnep főpapja:
mons. Kovács Péter

pp. káplán, békéscsabai plébános

Szent Gellért Iskola kápolnájában

November 12-én és 26-án, fél 12-kor.

Hunyva

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 óraker,
hétfőn reggel 8-kor.

Szombaton 17 óraker vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

MINDSZENTY BÍBOROS ÉLETE

Az idén ünnepeljük az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóját. A kommunista diktatúrát és minden diktatúrát az Egyház is megszenvetett. Sorozatunkban emlékezünk az 56-os egyházi hősökre, különösen is a kor nagy alakjára, Mindszenty bíborosra.

A cikksorozat Dr. Tomka Ferenc: Halálra szántak, mégis élünk! c. könyvéből való. Köszönet érte a szerzőnek és a kiadónak, a Szent István Társulatnak.

Mindszenty József esztergomi érsek, bíboros-primásról sok könyv, tanulmány jelent meg. Röviden összefoglaljuk életét. A vértanúságig való hűség, az egyházért és a hívekért életét adó lelkipásztor példaképe ő, aki saját korában - és azóta is - a diktatúrákkal való szembezállás jelképes alakja.

E sorok írója, mindazokkal együtt, akik e korban éltek, tapasztalta, hogy ha a diktatúra alatt a határainkon kívül Magyarországra terelődött a szó, Mindszenty bíboros neve jutott mindenkinek eszébe. Idehaza sokan nem ismerték vagy csak a rágalmak alapján tudtak valamicskét róla. A világ tudatában viszont úgy élt, mint a legnagyobb magyar, mint élő tanúságtévő. Tereket, házakat, utcákat neveztek el róla, szobrot állítottak neki. A mai magyar katolikusok remélik, hogy rövidesen a „boldogok” között tisztelhetjük. - Ki volt tehát ő?

Mindszenty (Pehm) József 1892-ben paraszti családban született. Az első világháború alatt, 1915-ben Szombathelyen szentelték pappá. A Tanácsköztársaság letartóztatta 1919. február 9-én, mert a vezetése alatt álló helyi katolikus újságban - amint Emlékirataiban írja - „bírálatok jelentek meg a forradalom túlkapásairól, és igyekeztünk felkészülni a tavasszal kilátásba helyezett választásokra”. Csak az átmeneti rendszer bukásakor szabadult ki.

Plébánosként a katolikus egyesületeket támogatta, szervezeteket hozott létre, törődött a szociális kérdéssel, a szegényekkel. (A mai napig sokan szemére vetik, hogy a Habsburg-dinasztia, a királyság híve volt; de a 40-es években ez nem volt 'bűn'; sokan gondolkodtak hasonlóan.)

A második világháború szenvedésteli korában lett veszprémi püspökké. 1944 novemberében, amikor a front Magyarországra tevődött át, dunántúli püspöktársai nevében felhívást nyújtott át a hatalmat megkaparintott nyilas kormány képviselőjének: ne engedjék hadszíntérré válni a Dunántúlt. Rövidre rá - válaszul - letartóztatták. A következő év húsvétján szabadult. Azonnal elindult, hogy végiglátogassa romokban heverő egyházmegyéjét, vigaszt nyújtson papoknak, híveknek.

1945-ben meghalt Serédi Jusztinián esztergomi bíboros-érsek. XII. Piusz pápa az év őszén öt nevezte ki utódjául. Magyarország akkori jogrendje szerint az esztergomi érsek nemcsak a Püspöki Kar

NOVEMBERI ÜNNEPEK

1. szerda:	Mindszentek
2. csütörtök:	Halottak napja
3. péntek:	Porres Szent Márton szerzetes
4. szombat:	Borromeo Szent Károly püspök
5. vasárnap:	Évközi 31. vasárnap
9. csütörtök:	A Lateráni bazilika felszentelése
10. péntek:	Nagy Szent Leó pápa, egyháztanító
11. szombat:	Tours-i Szent Márton püspök
12. vasárnap:	Évközi 32. vasárnap
13. hétfő:	Magyar szentek és boldogok
15. szerda:	Nagy Szent Albert püspök, egyháztanító
16. csütörtök:	Skóciai Szent Margit
17. péntek:	Nagy Szent Gertrúd
18. szombat:	Szent Péter- és Szent Pál bazilikák felszentelése
19. vasárnap:	Évközi 33. vasárnap
21. kedd:	A Boldogságos Szűz bemutatása a templomban
22. szerda:	Szent Cecília szűz, vértanú
23. csütörtök:	Szent I. Kelemen pápa és vértanú
24. péntek:	Szt. Dung-Lac András áldozópap és társai vértanúk
25. szombat:	Alexandriai Szent Katalin szűz, vértanú
26. vasárnap:	Krisztus Király
28. kedd:	Marchiai Szent Jakab áldozópap
30. csütörtök:	Szent András apostol

primása, hanem a király után következő első közjogi méltóság is volt. Nem érezte magát alkalmasnak a feladatra, csak püspöktársai hosszas rábeszélésére vállalta.

A vértanúság útján

Bíborosi kinevezése alkalmával XII. Piusz prófétai szóval fordult hozzá: „Te leszel az új bíborosok közül az első, akinek vállalnod kell a bíbor színnel jelzett vértanúságot.”

Beiktatásakor ezt ígérte: „Akarok jó pásztor lenni, aki - ha kell - életét adja juhaiért, egyházáért, hazájáért.” - Nem ismerte a megaláztatást. Vallotta, hogy a pásztornek élete árán is védenie kell övét.

1945-től kezdve folyamatosan felemelte hangját a diktatúra első jeleivel szemben is. „Meg kell mondanunk, hogy a magyar közéletben sok olyan jelenséget tapasztalunk, amelyek éles ellentétben állnak a tiszta demokrácia elveivel” - figyelmeztette a társadalmat és az ország vezetőit. Érthető, ha a kommunisták legfőbb ellenségüként tartották számon. A primás ezt jól tudta, s tudatában volt annak is, hogy ez a párt nem retten vissza semmiféle eszköztől. Hiszen már megkezdődtek a koncepciók perek és kivégzések. De nem hallgatott. Járt a országot, erősítette a hitet, s a katolikus szabadságjogok, iskolák, hitoktatás védelmére hívta a hívőket és a jóindulatú embereket.

Akkor még milliók hallgattak szavára. 1947-ben az ország különböző nagyobb városaiban száz- kétszáz ezer ember gyűlt össze szentmiséire. 1948-ban, a Boldogságos-év ünnepségein ország-szerte 4 600 000 hívő vett részt. Közben a rendőrség ismételt megzavarta az ünneplést, megakadályozta a vonatokat, a kocsikat eljutását a találkozási helyére.

Egy példa arra, hogy a nehéz körülmények között is képes volt szeretettel hordozni küldetését: Ő, aki korábban zalaegerszegi plébános volt, 1948 szeptemberében látogatott utoljára Egerszegre, hogy ott a Mária-napokat vezesse. Ezekben a hónapokban más látogatásai alkalmával többször megtörtént, hogy elzárták előtte a városba vezető utat. Ezért most kerülő úton érkezett. Az ünnepi beszéd idején az ifjúságot elvezényelték a sportpályára. Beszéde idején „megszűnt” az áramszolgáltatás, az erősítők nem működtek. A plébánia erkélyéről mégis megtartotta beszédét. Közben a közeli városháza erkélyén egy kórsszal azt kiabáltatták: „Munkát, kenyeret, Mindszentynek kötelet!” - A bíboros így szólt feléjük: „Ó, hova lettetek ti, az ősi vármegyeháza Máriatisztló tisztségviselői! Imádkozni fogok a hangoskodók, a zavarkeltők szeme hályogának elmulasztásáért.” - Amikor látta, hogy a pártbizottság szemben lévő ablakában gyorsírók jegyzik beszédét, megjegyezte: „Arra kérem azokat, akik odaát beszédemet írják, ne papírra, hanem lelkük mélyébe írják!”

Jogos volt-e hajthatatlansága?

Vannak, akik a mai napig felteszik a kérdést: Vajon, ha a bíboros nem lett volna olyan hajthatatlan, nem válhatott volna eredményesebbé a kommunistákkal való tárgyalás? - A kommunista forгатókönyv szerint - amint láttuk - az egyházak megsemmisítésének tervében minden országban elsők között következett be az egyházi vezetők kiiktatása. Így volt ez a Szovjetunióban, Lengyelországban, Romániában, Jugoszláviában, Csehszlovákiában, s - mára a kommunista párt dokumentumaiból nyilvánvaló - ez volt a cél Magyarországon is. Függetlenül attól, ki az egyház vezetője.

A kommunista vezetés már 1946-ban egyik első feladatáknak jelölte meg, hogy Mindszentyt eltegyék az útból. Erre, a sajtót és minden egyéb eszközt felhasználva, hosszú támadás- és rágalomsorozattal készültek. Diákokat kényszerítették a „reakciós bíboros” elleni tüntetésekre. A közalkalmazottakat rávették, hogy írjanak alá a bíboros elítélését követelő íveket. - Miután betiltották a katolikus egyesületeket, elvették az iskolákat, deportálták a szerzetesek első csoportjait, 1948. karácsony másnapjának éjjelén betörték a primási palotába, és elhurcolták a főpapot.

A per és a szabadulás 56-ban

Az Andrássy út 60-ba vitték. Itt azonnal megkezdték heteken át tartó kínzását. Lefogatására készülve megírta papjainak és az egyházi vezetőknek: „Kijelentem, hogy nincs vallanivalóm, és semmit se írok alá. Ha mégis megtenném, ez csak az emberi test gyengeségének a következménye, és azt eleve semmisnek tekintem.”

1949. február 8-án életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélték. A fegyházból 1955-ben - meggyengült egészségi állapotára tekintettel - Püspökszentlászlóra majd Felsőpeténybe internálták. 1956-ban a forradalom szabadította ki - épp akkor, amikor az AEH emberei el akarták hurcolni onnan. A budai primási palotába ment. Összehívta a püspököket. Az AEH vezetői később haraggal emlegették, hogy a primás néhány nap alatt lerombolta, amit ők éveken át építettek: elhelyeztette a központi egyházi helyekről a békepapokat, és az elűzött lelkipásztorokat helyezte oda vissza.

November 3-án rádiószózatot mondott, amelyre az egész világ figyelt. Szabad választásokat, többpártrendszert és a demokratikus államforma visszaállítását kívánta. Jogos igazságszolgáltatást igényelt, de óvott az egyéni bosszú elszabadulásától. Évtizedeken át a kommunisták azzal vádolták, hogy beszédében visszakövetelte az egyházi földbirtokot: „visszaveszi a földeket, börtönbe zárja azokat, akik a földosztásban részesültek”. Ez a tények meghamisítása. Azt mondta: az egyháznak szüksége van javai közül annyira, amennyi - az egész társadalom érdekeit szolgáló - intézményeinek fenntartásához szükséges.

A bíboros személyére már 1949-es pere, majd börtöne idején felfigyelt a világ. '56-ban világszerte megnőtt a Magyarország és az üldözött bíboros iránti szimpátia.

XII. Piusz pápának a magyar szabadságért kiáltó körlevelét Olaszország minden templomában felolvasták. Milánó érseke, a későbbi VI. Pál pápa fátylós körmenetet vezetett, amelyen maga vitte a hátán Magyarország jelképes keresztjét. Sokezeres tüntetéseket rendeztek Olaszország több városában a magyarokért, Mindszenty József hatalmas képeit hordozva.

Az önkéntes fogoly

November 4-én Budapestre értek a szovjet tankok. A bíborosnak menekülnie kellett: az USA nagykövetségén kért menedékjogot. A nagykövet úgy üdvözölte őt, mint a magyar szabadság jelképét. Nem gondolta senki, hogy 15 évig fog ott élni: Budapest közepén - s mégis idegenben, „börtönbe” zárva. De - bár mindenféle lehetőséget felkínáltak neki, hogy szabad földre menjen, és a rendszer is ezt szerette volna elérni - ő itt akart maradni, hogy a kitartás jelképe legyen a magyar egyház és a nép számára. Csak 1971-ben, VI. Pál pápa kérésére hagyta el őrhelyét. A pápa ezzel remélte javítani a hazai egyházi helyzetet (és így kellett eleget tennie az amerikai követelésnek!). A kommunista kormány pedig már jó ideje Mindszenty eltávozását kívánta a további tárgyalások feltételül, mert érezték, hogy a bíboros jelenléte az ország és világ számára jel és tiltakozás ellenük. A pápa, Casaroli bíboros tanácsát is követve, engedett ennek az igénynek.

Mindszenty bíboros fátylán fogadta, hogy el kell hagynia hazáját. A pápának írt leveleiben megokolta, miért nem ért egyet ezzel a döntéssel. De belenyugodott. Külföldön azonnal munkához látott. Körüljárta a világot, hogy meglátogassa a szórványokban élő magyar közösségeket; s hogy közben - ahol lehet - szót emeljen a hazai hívők elnyomása, illetve az egyházüldözés ellen. A diktatúra leleplezése érdekében írta meg Emlékiratait. Ezt több országban jelentős lapok folytatásokban közölték. A folyóiratokban való közlést 1974-ben követte a teljes kiadás, német és magyar nyelven. Később e könyvet a világ legtöbb nagy nyelvére lefordították.

A teljes kiadást először egy amerikai világcég, a McMillan Kiadó vállalta. A kiadó vezetőjét egy nappal a könyv megjelenése után, 1975. november 5-én felkeresték a szovjet hatalom ügynökei. Fel szólították, hogy vonja vissza a könyvesboltokból a - kommunista rendszerekre súlyosan leleplező - kötetet. Cserébe felajánlották az összes orosz zenemű kiadásának jogát. Másnapra az Emlékiratok eltűntek Amerika könyvesboltjaiból. Az Emlékiratok kiadására emiatt több országban néhány hónapos késéssel került csak sor. A McMillan cég a mai napig az orosz zeneművek kiadója.

A bíboros, utolsó percig tartó lelkipásztori munkálkodása közepette, 1975-ben halt meg Bécsben. Kívánsága szerint Máriazellben temették. Sírja zarándokhellyé lett. Végrendelete az volt, hogy testét csak az oroszok kimenetele után hozzák haza. Porai 1991 óta az esztergomi bazilika kriptájában nyugszanak. Évente sok ezer magyar emlékezik sírjánál, s kéri imáit.

A HUNYAI BÉRMÁLÁS

2006. október 14-én, 4 év után ismét bérmálkozásra került sor a hunyai templomban, amit már izgatottan vártunk.

Kiss Rigó László püspök 9 hunyai és 3 gyomaendrői fiatalnak szolgáltatta ki a keresztényi nagykorúság szentségét.

A felkészítő oktatások szeptemberben kezdődtek el, amit a hunyai plébánián minden hétfőn Iványi László plébános és Soczó Géza hitoktató tartott, ezért köszönetet mondunk nekik.

Mostantól keresztény közösségünk nagykorú tagjai vagyunk.

Remélem, sikeresen építjük tovább közösségünk lelki életét.

Hegedűs Bence
bérmálkozó

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

SZENT ANDRÁS APOSTOL

November 30.
+Petra, 60.

Szent János elbeszélése szerint András egyike annak a két tanítványnak, akik először követték Jézust. Kezdetben Keresztelő János tanítványai közé tartozott, de amikor meggyőződött róla, hogy Jézusban megtalálták a Messiást, hozzá csatlakozott. Ezért vitte el Jézushoz a testvérét, Simon Pétert is (Jn 1,35-42).

A Márk-evangélium szerint Jézus maga hívta meg Simonnal és Zebedeus fival, Jakabbal és Jánossal együtt a Galileai-tó partján (1,16-20; vö. Mt 4,18-22). András jelen van, amikor Péternek, Jakabnak és Jánosnak az utolsó időkről beszél Jézus az Olajfák hegyén (Mk 13,3), és Pülöppel ő viszi a pogányokat Jézushoz az utolsó napokban (Jn 13,22).

Az újszövetségi apokrif iratok, különösen az András Cselekedetei sok részletet közölnek az apostol életéből, de ezek történeti hitelessége nagyon kérdéses. Az apostolok szétválása után András Kisázsia tartományban a Fekete-tengertől délre fekvő vidéken, Thrákiában és Görögországban hirdette az evangéliumot. Biztosnak látszik a hagyománynak az az adata hogy 60-ban az achaii Petra városában keresztre feszítették. Keresztjének szarait nem derékszögben, hanem átlósan ácsolták, ezért nevezik András-keresztnek ezt a formát.

Ereklyéit a 4. századtól Konstantinápolyban őrizték, 1208-ban erőszakkal vitték át Amalfiba. II. Pius pápasága idején, 1462-ben a fejet Rómába vitték. 1964-ben, a keleti és nyugati Egyház kiengesztelődésének jeleként a pápa átadta a konstantinápolyi pátriárkának, és Petrába, vértanúsága helyére került vissza.

Ünnepét a naptárak november 30-ra teszik. Rómában a 6. század óta ünneplik.

András életéről -- aki az elsők között követte Krisztus hívó szavát: „Jöjjetek utánam, én emberhalásszá teszlek titeket!” -- az evangéliumokból keveset tudunk meg. Anál többet mond el az András Cselekedetei című apokrif könyv. Elbeszéli, hogy milyen viszontagságok közepette vitte Krisztus örömhíret András apostol Örményország napégette pusztaságain, Kurdisztán szakadékos hegyein át a Fekete-tenger partjáiig. Feltűnik a szkíták földjén is, és hirdeti az evangéliumot a nomád pásztorok és vadászok sátraiban. Végigjárja Thrákiát és Görögországot, míg végül Achaiában Aegeas prokonzul elé állítják.

A helytartó megkérdezte tőle: „Te vagy az az András, aki lerontod a bálványok templomát, és az embereket abba a babonás szektába csábítod, amelynek kiirtására a római császárok parancsot adtak?” András így válaszolt: „A római császárok még nem ismerték föl, hogy Isten Fia minden ember üdvösségéért jött el”, és meggyőző tanúságot tett Jézus mellett.

Aegeas kifakadt: „Csodálkozom rajta, hogy értelmes ember létedre hogyan tudsz olyan valakit követni, akiről magad mondod, hogy keresztre feszítették.” Erre András elmagyarázta, hogy Jézus kereszthalála misztérium, és hajlandónak mutatta magát arra, hogy e misztériumról többet is elmondjon, ha a helytartó hallani akarja. Aegeas így felelt erre: „En türelemmel meghallgatlak, de ha te utána nem teszed meg engedelmesen, amit mondok neked, magad is megtapasztalhatod a keresz misztériumát!”

András egy nagy beszédben föltárta a keresz által történt megváltást. A helytartó egyre türelmetlenebbül hallgatta. Végezetül börtönbe küldte, hogy András rájöjjön: teljesen értelmetlen dolog önként a kereszthalált vállalni és kitenni magát a legszörnyűbb kínoknak. Amikor a legválogatottabb kínzások sem törték meg, parancsot adott, hogy feszítsék keresztre.

Amikor András megpillantotta a számára készített keresztet, hangosan fölkiáltott: „Üdvözlégy, szeretett kereszt! Te szépséget és ragyogást nyertél az Úr tagjaitól. Mert mielőtt az Úr föl szállt volna reád, a föld rémülete voltál, most azonban rajtad keresztül az én Uramhoz megyek!”

Miután megfeszítették, két napig függött András a fán, s a legenda szerint ő maga tartotta vissza az embereket attól, hogy levegyék. A harmadik napon véget érték kínjai. Halála pillanatában csodálatos fény ragyogta körül, és Krisztus hűséges vértanúja látta, hogy dicsőségében jön el érte az Úr.

Szent András apostol képe a békésszentandrási templom szentély mennyezetéről

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Beszélgetés Dr. Varjú Imre kanonok, várplébános úrral

Az endrődiek azt tartják, hogy endrődi ember a világ minden részén megtalálható. Amikor az amerikai űrhajósok először a Holdra szálltak, már ott árokásó endrődi embert találtak.

Talán nem sokan tudják, hogy Magyarország egyik legjelentősebb templomának, a budavári Mátyás templomnak egy endrődi pap a plébánosa.

Őt szeretném most Olvasóinknak bemutatni.

Kedves Kanonok Úr! Kedves Imre Atyal Endrőd sok papot adott az Egyháznak. A te életed is Endrődről indult. Kérlek, Mutatkozz be Olvasóinknak, beszélj gyerekkorodról, endrődi emlékeidről.

Olyan endrődi vagyok, aki közelebb élte gyemekkorát Mezőtúrhoz, mint Endrőd-höz. 1932. november 26-án vagyok bejegyezve az endrődi plébánia Kereszteltek Anyakönyvébe. Előző éjjel születtem, de oly kis esélyt láttak az életben maradásomhoz, hogy pár órával később egyszerre jegyezték be a születési és keresztelési dátumomat. A hét évvel korábban picinyként meghalt bátyám sorsa készítette szüleimet erre a gyors keresztelőre. Ami akkor nem sikerült, öt évvel később majdnem. A Csejtpusztai tanyavilágban a Berettyó parton volt szüleim tanyája, ahol véletlenül egy lúgot tartalmazó üvegből akarta szomját oltani a kisgyerek. Szüleim csak az ordításra figyeltek föl. Tejet itattak velem, és Édesapám máris lovaskocsin rohant velem Mezőtúrra Jelinek doktorhoz, aki egy nyelőcsőműtéttel megmentette az életemet. Állítólag ő sem adott sok esélyt az életben maradásomra. Tizenkét éves voltam, amikor az Endrődön lakó nagyszüleimtől egy kora reggel kimentem korcso-lyázní a Kőrösre. Kemény tél volt, és vastag a jég. Kivéve ott, ahol előző este a kocsmárosok jeget vágtak ki a vermekbe, ahol még nyáron is ezzel hűtötték az italokat. Az első lendület így másfél méter után a néhány milliméteres jég alá vitt volna, ha őrangyalom meg nem markolatja velem az egyre távolodó, több mint 10 centi vastag jeget. Vissza tudtam magam húzni, és rákönyököltem, majd korcso-lyástól, átázott nagykabátban kimásztam, és elkezdtem hazafelé rohanni. Forró tea, átforróított téglá a dunya alatt megmentett. Ettől kezdve 40 éves koromig évenként vagy tudó-, vagy mellhártya-gyulladás mutatta, hogy mennyire legyengült a szervezetem ellenállóképessége.

Ha azt kérdeznéd, kedves László atya, hogy hogy éltem meg mégis a 73 évet, válaszom a következő: télen ünnepeltük állatorvos barátommal, hogy 33 évvel ezelőtt elcipelt Szlovákiába sielni. Az első óra félelme, a sieléssel járó fáradtság úgy megizzasztott, hogy ruhám olyan lett, mint 12 éves koromban a Kőrös-parton. Azóta nem ismerem a tudó- és mellhártya-gyulladást. A kúrát azóta

is minden télen alkalmazom, és mindenkinek ajánlom.

Felcseperedvén, ahogy a legtöbb endrődi ifjút, az élet téged is elsőlított Itthonról. Tanulmányaidat hol és mikor végezted?

Az elemi első négy osztályát a csejti iskolában jártam ki, majd, mivel egy kilométerrel közelebb laktunk Mezőtúrhoz, mint Endrőd-höz, és ott volt gimnázium, oda írtattak be szüleim, és hol kollégiumban, hol családnál lakva 1951-ben érettségiztem. Érettségi előtt több mint egy évvel már tudtam, hogy pap szeretnék lenni. A Rákosi időkben erről hallgatnunk kellett. Mezőtúr a Váci Egyházmegyéhez tartozik, így lett belőlem váci megyés kispap 1951 szeptemberében. 1952-ben államosították a szemináriumot, mindannyiunkat átszállítottak Egerbe, ahol több Egyházmegye kispapjai elképesztő zsúfoltságban, de még egymás lábára sem taposva, készültünk a papságra. Két év után előjáróim Budapestre, a Központi Szemináriumba küldtek. 1956. június 17-én volt a papszentelésünk, szeptemberben még visszamehettünk hatodévre, disszertációt írni, doktorátusra készülni.

Ötven éve szolgálod az Urat. Kérlek, ismertesd ezt a hosszút, és igen tartalmas papi életpályá állomásait.

Négy hónapos pap voltam, amikor kitért a Forradalom és Szabadságharc. 1956. november 4-ig csak a kórházakban látogattuk a sebesülteket, de november 4-én reggel, amikor az Egyetemi templom előtt a Kálvin téren felállított orosz tankokból lelőtték az első vasárnapi misére siető embert, töprengés és félelemérzet nélkül reverendámra vettem a karinget, egy maréknyi Szentostyát, meg a szentkenetet, és elindultam a Bakáts téri kórházba. Azóta sem értem, hogy a Kálvin téri orosz tankokból, meg az Üllői úton, meg a Bakáts téren miért nem lötték le a ballonkabátos, reverendás papot. Vasárnap reggel 8 előtt érkeztem a kórházba, és a következő hét péntek délutánig éjjel és nappal a sebesültekkel, a halodlókkel, a bent fekvő betegekkel, orvosokkal és ápolókkal való sajátos papi munkám adott választ az akkoriban felmerülő kérdésre: „Van még szüksége az ötvenes és az utána következő éveknek papokra?” A kórházban töltött élményekre most azért nem válaszolok bővebben, mert az Új Ember 2006. október 22-i különszámában írok erről bővebben.

Utána négy év börtönre ítélték, amellyel megkezdődött papi életem állomássorozata, amelyről kérdezel: két év alatt 5 börtön (Fő utca, Markó utca, a kőbányai, a váci és a mári-anosztrai börtönök). 1959-ben általános amnesztia volt. A börtönmúlt miatt évekig csak a kiskunhalasi tanyavilág iskoláiba kaphattam hitoktatást és misézési engedélyt. Azután három év Újpest-Megyer, Soroksár és Rákospalota káplánkodását 10 évig három Nógrád megyei kis falu (Borsosberény, Horpács, Pusztaberki) plébánossága követte. Ezután 25 éven át voltam Pestszentlőrincen plébános, és három év óta vagyok a Budavári Nagyboldogasszony (Mátyás) templom plébánosa.

Az előző kérdésben már benne rejlett. Az idén ünnepled pappá szentelésed

50. évfordulóját, Isten kegyelméből arany-miséés lettél. Meglepetésként szántam volna neked is, híveimnek is: az ideai Szent Imre búcsúra téged szemeltelek ki búcsúsi főpapnak, hogy ahonnan elindultál, abban a templomban is hálát adj velünk az 50. évért. Azonban ez nem sikerült egy igen fontos elfoglaltságod miatt, ugyanis pont ekkor, a Parlamentben kell megjelenned, egy kitüntetés átvételére. Híveim nevében előre is gratulálok ehhez. De mi is ez a kitüntetés, és miért kaptad?

Valóban sajnálom, hogy november 4-én nem ünnepelhetek veletek Endrődön, ahol 1956. június 24-én volt az első szentmisém. Az a bizonyos Mindszenty-émlékem, amit a Mindszenty-Társaság ezévből rajtam kívül még Balogh Sándor professzornak, és a Burg Kastl-i Gimnáziumnak ítél, voltaképpen nem is tudom, hogy miért jutott nekem. Igaz, hogy 1956-ban mint újmiséés pap sokadmagammal ott voltam a budai várban, ahová Mindszenty bíborost hozták a felsőpetényi fogságából, de személyesen soha nem találkoztam vele.

Ilyen jeles évfordulón, mint az 50 éves szolgálat ünneplése, az ember magában rendezi az emlékeit, mérleget készít. Két dolgot ossz meg velünk: mi a legszebb endrődi emléked, és mi volt a legszebb papi emléked.

Legszebb endrődi emlékemről kérdezel? Az újmiséés volt. 50 papi év alatt mindössze egyszer tudtam eleget tenni a meghívásnak, hogy a Szent Imre búcsúja celebráns papja és szónoka legyek. Hosszú évek óta csak Halottak Napja környékén járom az endrődi, gyomai, kondorosi meg szarvasi temetőket, ahol rokonaim nyugszanak. Ha sok elfoglaltságom engedi, legfeljebb Cserkeszőlőig, szüleim sírjához jutok el. Kérdezel a legszebb papi emlékemről. Ilyen „egy” nem volt. Viszont 50 év alatt kaptam néhány olyan döntő ösztönzést és kegyelmi segítséget hivatásomhoz és szolgálatomhoz, amelyek általában szent helyekhez kötődnek. Ezért is terveztem hála-zárándoklatot Szentföldre, Mariazellbe, Rómába, Pater Pio sírjához, Altöttingbe, Lourdes-ba és Fatimába, ahonnan tegnap éjjel érkeztem haza.

Nyilvánvaló, hogy az ötvenéves szolgálatnak megvoltak a maga nehézségei is. Mi adott erőt ezek legyőzéséhez?

Erőt az Eucharistiában jelenlévő Jézus Krisztus, és a Szűzanya iránti gyermeki tisztelet adott.

Végezetül még egy kérdés. Mit üzensz haza?

Üzenetem Endrődre, bizom benne, hogy az elmaradt november 4-i közös ünneplésünket még más időpontban pótolni tudjuk, hogy otthon is együtt imádkozhassunk Endrődről származó újabb papi és egyházi hivatásokért.

Kívánom, a Jóisten adjon erőt, és egészséget a további szolgálatodhoz. Köszönöm a beszélgetést.

*lványi László
tb. kanonok, endrődi plébános*

Endrőd néprajza

Rendrőd Szonda Sztrín

Tisztelt Olvasó!

Néprajzi barangolásunk most falunk külső területeire, határvidékeire kalauzol bennünket. Ezek a külterületek nagy része a török időkben elpusztult Árpád-kori falvak helyét és határát jelölik. A Sima, Csejt, Kápolnás, Tölgy, Maráz, Nyárszeg, mellett Endrődöt észak felől határoló hatalmas pusztás terület fekszik, melyet összefoglalóan Bala-i pusztának nevezünk. A terület nem tartozott Endrődhöz, hanem Gyoma és Dévaványa osztozkodott rajta. Viszont jelentős számú endrődi családok vándoroltak ki és telepedtek le ezen a területen. A több ezer hektáros Balán több uradalom, később pedig bérlő osztozkodott. Így alakultak ki a balai részek ma is használatos elnevezései, úgymint: Csudabala, Osváth-Bala, Gellai-Bala, Svarc-Bala, Lénárt-Bala, Bánffy-Bala, Zichy-Bala, Simon-Bala, Vásári-Bala, Endrőd Község-Bala, Gyoma Község-Bala, Dévaványa Község-Bala.

Bala az Árpád-korban virágzó település volt, kő templommal, mely alapjait először Berecki Imre dévaványai helytörténész találta meg, s a gyűjteményében őrzött néhány téglát a templomból. A pontos tudományos feltárást a szolnoki Damjanics Múzeum régészei végezték az 1990-es évek közepén. A csuda előtag sokszor okozott téves teóriákat, mely szerint csodahelynek számított. Egészen odáig fajult a dolog, hogy a sci-fi irodalom is említi az ufók földre érkezésének megjelölésére. A valós magyarázatot érthetően és tudományos eszközökkel alátámasztva olvashatjuk a Régészeti topográfia, Szarvasi Járás című kötetben.

Csudabala

A két tagból összetett helynév minden tagja személynévi eredetű. Közülük a Bala volt a korábbi elnevezés, a máig használatos összetétel a XV. század folyamán alakult ki.

Első ismert említésekor, 1325-ben possessio Bola alakban írták, és birtokosa, Endre fia Beke Chuda fiainak: Lászlónak és Chudának adta cserébe. Ez alkalommal szomszédait említik, többek között a Syma-ról származókat.

1326-ból ismerjük határjárását, amelyben Forcakhalma, Tur folyó, Tereholm, Hymesighaz, Saagtov Echehtov határnevek szerepelnek. Közülük a Forcakhalom kivételével valamennyi helynév ma is él, így a határ viszonylag könnyen helyreállítható. Ennek értelmében tehát nemcsak Sima felőli határ van leírva, hanem körben valamennyi fontos határpontot megemlítettek. A szomszédos falvak közül viszont csak a

DNY-i Simát, és az É-i Hímesegyházát említették. 1329-ben ismét megjárták határát, ez a leírás azonban nem maradt ránk, csupán az oklevél tartalmi kivonatát ismerjük a XVI. Század elejéről.

1377-ben a K felől szomszédos Ecseg birtokba való beiktatásakor Balai János fiait: Tamást és Pétert, valamint Balai Miklóst jelölték királyi embernek.

1463-ban adták el a Bala-i Csudák Monyoros-i Jánosnak, akit 1466-ban iktattak be birtokába. Még akkor is úgy emlegették a települést, mint Csuda fiainak Bala nevű birtokát, amely Ecseggel határos.

1466-ban írták először Chodabala alakban, amikor Monyoros-i Ferenc 600 forintért eladta Kovács István budai polgárnak...

1519-1523 között csudabalai lakosok tanúskodtak a Nadány és Ege határán levő Ludasfenék birtok ügyében. 1552-ben említik először plébániáját. 1555-ben 10, 1558-ban 18 forint adót fizettek, 1560-ban 18, 1562-ben 13, 1564-ben 30 porta után adóztak. A község már 1554 óta török fennhatóság alatt állt, 1562-ben 2610 akcséről 7500 akcséra emelték adóját.

Az 1571. évi defter szerint temploma és 35 háza volt. A felsorolt családnevek közül 15 fordult elő már a hódoltság előtti összeírásokban is, amelyből folyamatos lakottságára következtethetünk. 1574-ben a lakott jobbágyessioik száma 20 körül volt, és egy lakatlan udvarházat is említenek. 1580-ban 9 jobbágyot és két zsellért írtak össze a faluban. 1590-ben 5000 akcse adót fizettek a töröknek.

AXVII. Század folyamán is többször feltűnik a falu neve a forrásokban. 1634-ben a talán innen származó Bala-i Györgyöt református pappá szentelték. Gyakran cserélt gazdát különböző földesurak között, míg 1685-ben a kincstár, majd a Teleki család kezére került. Elnéptelenedésének, pusztulásának körülményeit nem ismerjük, de összefügghet a töröktől való felszabadulás harci eseményeivel.

AZ MTA. VEAB. KIHELYEZETT ÜLÉSE GYOMAENDRÖDÖN

Az Endrődi Tájháza és Helytörténeti Gyűjtemény meghívására, a Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Akadémiai Bizottságának, Kézműves-ipartörténeti Munkabizottsága városunkban tartotta kihelyezett ülését 2006. szeptember 27-én a Rózsahegyi Könyvtárban.

A nyílt ülésre több mint 20 kutató jött el a megyéből. A megjelenteket Dr. Dávid Imre leköszönő polgármester köszöntötte, majd Hangya Lajosné képviselőasszony mutatta be településünk múltját és jelenét. A bizottság elnöke, Dr. Szulovszky János kandidátus, a Történettudományi Intézet munkatársa nagyvonalakban bemutatta a munkabizottság tevékenységét. Az ismertető után H. Csukás Györgyi, a Szentendrei Szabadtéri Múzeum főmuzeológusa előadását hallhattuk a magyar módra való bőrkikészítés történeti vizsgálatáról. Ezt követően Szonda István rövid előadásában foglalta össze az Endrődön végzett csizmadia kutatás főbb irányait, és első eredményeit. Majd ezt követően megtekintettük Batári Zsuzsa filmjét a csizmakészítésről, melynek munkafázisait a gyomaendrődi Marsi-műhelyben vette fel. A bizottsági ülés után az összegyűlt szakemberek megnézték a Tájháza gyűjteményét. A nap második felében a bizottság tagjai ellátogattak Szmola Béla Kovács műhelyébe, ahol a mester bemutatta a szakmája fortélyait, fogásait, illetve Marsi János csizmadia műhelyébe.

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETEK IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Gyoma néprajza

Rendező: Cs. Szabó István

Részletek a Gyomai Református Egyház 18-19. századi néprajzi, helytörténeti értékű adataiból - X. rész

„Telegdi Lakos Retezsár Péterrel Contractus /szerződés/ köttetvén Zsindely eránt a'mint azt meglehet látni az „Y.Y.” jegy alatt minekutánna szállított volna 109 ezerét 6 forintyával számítván fizettem érette Summa ; 654 forintot, Mint-hogy ezen Summabéli Zsinde3ly elég nem vólt, Gál Imre és Cseri János Uraimék által vétettem a „Z.Z.” Jegy alatt /látható számlán igazolva/ Aradon 77 ezerH Zsindelyt, melyért is fizettem vólt ezrét 9 forintyával és 40 karajczárjával számítván 744 forintokat s 20 karajczárt Summa Egy ezer és 398 forintokat s 20 Karajczárt. „Jegyzés: / ehhez/ „Ámbár az Y.Y.” Jegy alatt lévő Contractus nem nem 109 ezer Zsindelyről szőllyon is, hanme 115 ezerről, mivel mind az által ez időkbén olly hir terjedett Tekintetes Nemes Bihar Várme-gyében a Marha Dög / azaz „keleti marhavész” – pestis ori-antilis bovum, luespecorum más neveken még: marhavész, marha pestis, dögnyavalyan, pacalszáradás, pacalaszály, százzrétű aszály, döghalál, ragadványos hagymáz, oszlató száaradás, gyomordög, ragadó dög/, Uralkodna, ezen okon nem szállítódott el az egész quantitas /mennyiség/, mely a Contractusbanki vagyon téve hanem későn időn tul admini-strálatván /beszolgálatván/ már akkor nem acceptálódott /elfogadott, bevétetett/ mivel időt várhatván néki kéntelen-ségben Aradról kellett Zsindelyt Szállítatni, hogy a Temp-lom teteje darabba ne maradjon Télére.” Telegd-Mezőtelegd, ma román területen; Tileagd néven. Retezsár Péter a Sebes Körözs-parti Élesden /ma román területen Alesd néven/ la-kot s ottani szállítási vállalkozó-kereskedő aki számos láon /tutajon/, szekéren szállított-adott el a gyomai templomépitő református egyháznak fát, meszet, zsindelyt, fűrészárut.

Anno 1811. Aug. 25. Gyulán vettem Hársfa Deszkát 60 szál Deszkát 210 forintért, ugyanezen esztendő Februárjában vettem Erdélybe' Zentelkén / Kolozs vármegye bánffy-hunyadi járás-Kalotaszeg- ma román területen Braisoru né-ven / vettem a Templomba megkivántató Székeknek /mai értelemben az ülöpadok anyagának/ különböző vastagsá-gu s hosszúságu fenyő Deszkát 2500 azaz Kettő Ezer Öt Száz Szálat 8 ezer Háromszáz Hetven Öt forintokért ezen Summára rá adásul adódott Száz Forint.

Túrózi János Mólnárnak fizettem a Székek alá megki-vántató Gerendák fűrészeléséért 52 forintot.

Anno 1811. Octobris 12. Gyulai Vasáros Müller Jánostót vett

Bádogért, Czinért, Ónért és Szegekért fizettem Ezer Öt Száz Kilentzven Négy forintokat s 30 Karajczárt.

Jegyzés; „Ámbár a Torony még az 1810-dik Esztendő-

benn tökéletesen el készült légyen is, és e szerént a már éppen itten fejlű ki tett Matériálékra /anyagokra/, Semmi szükség nem látszatott lenni / ti. a bádogos munkákhoz való anyagokra!/, de mivel a Torony Derekán lévő két párkány észre vehető képpen s szemlátomást rongálódott az eső-zések miatt, ugy hogy ezáltal az egész épületel csufittatott, ezen okon az határoztatott, hogy ezen két párkány Bádog-oztassék meg s ugyan e végre vétetettek az fejlű kielt /fel-tüntetett/ specificált/megnevezett s részletezett /Materiálék/ anyagok/. Tehát Bádogosnak fizetett Summa; Nyolcz Ezer Ötvén Nyolcz forint.”

Anno 1806. Április 26-án Előpénzűl az üveges Zsidónak Mózsnesnek adtam vólt a Templom abalkok üvegezésért 500 forintokat, Mindősvesen Tizen Háromezer Öt Száz HU(szon Hat forint s 18 Karajczárt.

„Az Átssal tett Contractusba /szerződésbe/ Szolnoki Zsindelyre lévén az alku a Templom tetejire, de mivel Erde-lyi Zsindely vétetett s azzal zsindelyeztetett mely sokkal apróbb a Szolnoki Zsindelynél, s annál fogva sokkal többb munka menvén a Zsindelyezésre, ezen munkának Recom-pensatiójára /kárpótlására/, az Áts Mester kívánsága Szerént az „I.I.” jelzett jegyű recognitió /elismervény/ Szerént fizettem 230 Forintokat.”

Anno 1810. Április 14 A Toronyra meg kívántató Zsalugá-terekért fizettem quietentzia /nyugta/, szerént 746 forintot.

Anno 1809. Octobris 15. – „Az rát mutató Pléh Táblákért, Óra reparatióért /javításért/, annak a Toronyba való teltete-léért öszvességgel fizettem Nagy Váradi Órás Mester Rupp György Úrnak az általa adott Specificatio /jegyzék, kimuta-tás/, és Quietentia/nyugta/, Szerétn 1 250 forintot.

Anno 1811. July 8.-Toronyon lévő Gombnak Reparatiójá-ért /javításáért/ és aranyozásáért fizettem 80 forintokat.

Anno 1810. May. 11. – A Pesti Kőfaragónak Quietentia /nyugta/ Szerént a Templom Torony felőli való végérte meg kívántató Faragott Termés Kövekért 250 forintot.

Anno 1812. Octobris 1.- Nagy Váradi Kő Faragó Fraviol Ferentz és Jakabnak a Vélek tett egység Szerént fizettem 750 forintot.

Ugyancsak 1812. Oct. 1-én Vári Lakos Mózsnes nevű Zsi-dóval Contractus /szerződés/ köttetet a Templom ablakaira meg kívántató Drót Rostélyok eránt azoknak árát fizettem e Szerént ; Előpénzűl attam 1808. May 16-án 300 frt-ot, May 30 fizettem 600 frt-ot.

Cs. Szabó István

Pillangóasszony

Frankó Tündének, mikor Puccini művének címszerepét énekelte a budapesti Operaházban, 2005 decemberében

Pillangókisasszony, Csoszoszán, Körösünk szép partjai mellől,
hol selymes szélben hétszínű lepke libeg
s este a fűben lenn a tücsök-kar zeng szerenádot
szentjános-bogarak halk, puha fényeinel:
innen röppentél a Magasba, s mint a pacsirta
eltűnsz a Napban, s könnyez a Fénytűl a szem:
tünde szivárványt lát, ki a Földet és Eget össze-
füzi, mint a Dalod, mennyei Énekesünk!

Szilágyi Ferenc

E vers közlésével üdvözljük városunk kiváló művészt
„ÉRDEMES MŰVÉS” címe odaítélése alkalmával.

folytatás a 208. oldalról meg a szabadság. És most rácsodálkoztak a szabadságra, kiszálltak a tankokból és barátkoztak, és amikor a parlamentből is kilóttek a Kossuth téri tömegre, akkor Ők a tömeg védelmére keltek. Voltak közülük is akik átálltak. Iszonyú elgondolni, hogy Őket, hogy büntették.

És mit tett a világ?

A nyugati kormányokat meglepetésként érte a magyar felkelés és annak ereje. Országalközüvéleménye nagy szimpátiával kísérte a magyarországi kisértet a szabadság kivívására. Propagandájuk – mindenek előtt a nagyhatású Szabad Európa Rádió – olyan benyomást kellett, hogy a nyugat minden segítségére kész, dicsőítette, harca és ellenállásra bátorította a felkelőket, ami sajnos híli reményeket keltett az országban. Szegény, álmódzó, lelkes, hiszékeny nemzeti Elhítte, hogy majd jönnek az ENSZ csapatok. Pedig Elsenhower elnök már 22-én elmondott egy beszédet, amelyben többek közt ez is elhangzott, hogy: „az Egyesület Államok az új kelet-európai kormányokat nem tekintli potenciális fegyveres katonai szövetségeseknek. A kelet-európai népek barátai vagyunk, és csak azt akarjuk, hogy szabadok és a mi barátaink is legyenek.”

Forradalmunkkal párhuzamosan volt a szuezi válság, ahol Anglia és Franciaország a csatorna államosítása miatt megtámadta Egyiptomot. Nyilván, hogy számukra fontosabb volt az arab olaj és a térségben fenntartható befolyás, ahonnan a Szovjetuniót lgyekeztek távol tartani. Egyedül Kovács Béla, a Független Kisgazdapárt nagygyűlésén figyelmeztette az országot, hogy ne legyenek túlzott reményeink a nyugati segítséggel kapcsolatban. Nekl lett igaz.

Az erőszak győzött. Azt hitték, hogy tankokkal, gumibottal, tömlőccel, munkatáborokkal, Szibériába elhurcolással elvehetik egy nép önbecsülését, elfeledtethetik a múltját. Azt hitték, hogy a pesti sráccokat, a vérel áldozókat el lehet feledni. Mansfeld Pétert, Jan Palachot, Popleusko atyát elfeledi valaha is a saját népe? A gulyás-kommunizmusai majdnem sikerült. De a múltat nem lehet eltörölni! Mi 157 éve nem koccintunk sörrel, mert azt a 13-at akkor Aracon kivégezték. Magyar ember megbocsát, de nem felejt. Azt hitték a rendszerváltáskor akik a megtorlást elkövezték, hogy mi gyengék vagyunk. Nem! Csak nagylelkűek voltunk. Tanuljuk végre már meg, hogy e haza gyermekeinek születtünk. Még ha nem is mind a 10 millió állampolgár nyelve magyar. De a haza egy. Ezt megmáshatatlannal hagyta ránk örökségül Kőlcsey Ferenc, hogy „A haza minden előtt.” Előbb születtünk magyarnak, szlováknak, németnek vagy romának és csak jóval később lettünk valamelyik pártnak a tagja. Tehát: „A haza minden előtt.” és csak utána a pártfegyelm és a pártédek. Sokszor vádoltak már meg bennünket – pláne ha '56-ról beszéltünk -, hogy nacionalisták soviniszta, meg kitudja még mik vagyunk. Pedig már Illyés Gyula is vitakozott az ilyen szemlélettel és fogalmazta meg a ma is érvényes elvet: „Hazafi az, aki érdeket véd. Nacionalista az, aki érdeket sért.” „Népben, nemzetben gondolkodni.” Ezt meg Veres Péter hagyta ránk. Figyeljünk hát oda – értsük is meg, amit hallunk és úgy ítéljük. Nem mindig ott van az igazság, ahol hangosabban beszélnek.

Akkor, ott 50 évvel ezelőtt is ezért vonultak az utcára Pesten és Tiszakécskén, Gyomán és Miskolcon, Endrődön és Debrecenbe. Ezért folyt a vér, ezért estek el mindkét oldalon. Történetek atrocitások, de '56 akkor is nagy. Róla is írhatta volna Madách:

„Ha vérel és sárral volt is befenve,
Mi óriás volt bűne és erénye.”

A nemzetközi kommunista mozgalom a Szovjetunió mellé állt, többek között a francia és az olasz kommunista párt. Legalábbis a vezetőségük, mert a 900 ezres taglétszámú olasz kommunista pártból 200 ezer tag lépett ki emiatt. A nemzetközi közvéleményt még sokáig foglalkoztatta az ún. magyar kérdés. Áldozatunknak nagyon sokan és sok helyen állítottak emléket: többek közt Párizsban és Mariazellen. A kortárs irodalom képviselői is megszólaltak. Pl. Albert Camus a világhírű író: A magyarok vére című esszéjéből, amit a forradalom első évfordulójára írt, hallgassunk meg néhány sort:

„A legázolt, bilincsbé zárt Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármely nép a világon az elmúlt 20 esztendőben.”

„A magára maradt Európában csak úgy maradhatunk hívek Magyarországhoz, ha soha és sehol nem áruljuk el, amiért a magyar harcosok életüket adták, és soha sehol – még közvetve sem – igazoljuk a gyilkosokat.”

„Nehéz minékünk méltónak lenni ennyi áldozatra, de meg kell kísérelnünk feledve vitáinkat, revideálva tévedéseinket, megsokszorozva erőfeszítéseinket, szolidaritásunkat egy végre egyesülő Európában.”

„Nyomorúságuk, láncok és száműzöttségük ellenére királyi örökséget hagytak ránk, melyet ki kell érdemelnünk: a szabadságot, melyet ők nem nyertek el, de egyetlen nap alatt visszaadtak nekünk.”

Merítsünk hát erőt '56 példájából, nemzeti méltóságérzetünk és öntudatunk megőrzéséhez. Ismerjük meg igaz történetét, és tisztítsuk meg a ráakódott zárványoktól.

Köszönöm, hogy meghallgattak, további méltó ünneplést kívánok mindnyájuknak.

Könyörgés Halottak napjára

Óh, mennyei Atyánk
Nagyon szeresd, kérlek
Akkor immár végleg
Közelebben élnek

Hallgasd meg kérésünk,
Mely hozzád száll értük:
Irgalmas atyaként
Vizsgáld földi éltük.

Mint tékozló fiúk
Tértek biztos hozzád,
Jogos alázattal,
Bűneiket bánván.

Ám sok jót tehettek,
Amíg odaérték,
Jóságod tükrözve
Embertestvéreknek.

Öröklét jutalmát
Nyerjék el mindnyájan,
S majd velük örvendjünk
Mennyei Hazában.

Bukva Csilla

IFJÚSÁG, TÖRTÉNELEM, HIT

„A múlt olyan erő, ami összefogja a generációkat,
eltérő érdekeket, minket Embereket”

Beszélgetés Árkus Péter régész, történész, nevelőtanárral

A beszélgetés apropóját az adta, hogy Árkus Péter összeállította és be fogja mutatni az elmúlt 30 éves régészeti munkáját, amelyben 20 éven át meghatározó szerepet szánt - sikerrel - azoknak az úgymond nehezen kezelhető fiataloknak, akiket az élet sajnos különféle intézetekbe sodort a családi háttér hiánya miatt.

Elmondta, hogy táborai ugyan 30 éves múltra tekintenek vissza, de Endrőddel kapcsolatos élményei már 1974-ben kezdődtek. 1974-79 között az MTA Régészeti Intézetében olyan országos tudományos programban vehetett részt, amelynek egyik központja Endrőd és Gyoma volt. Ekkor ismerte meg az itt élő összetartó, igen toleráns és segítő közösséget. Ezért nem volt véletlen, hogy később a helyben is népszerű nyári táborokat ide és a megye más településeire (Füzesgyarmat, Dévaványa) szervezte, amelyekben a halmozottan hátrányos helyzetű fővárosi fiatalok fogtak ásót, csákányt és megismerték a felfedezés örömeit, és remélhetőleg életük további sorság jó irányba befolyásolták.

Mezőberényben szkita feltárasokat, 1997-ben Endrődön avarkori vagy szarmata (1500 éves), rendezett É-D irányú tájolású temetőre, a Szarvasi úton az 5. km kő közelében a rézkor egy bizonyos szakaszának leleteit (5 ezer éves) találták, az úgynevezett csótalpas edényeket. Ezeket a feltárasokat szakmailag a régész feleség, Békéscsabai Munkácsy Mihály régésze, Nikolin Edit is irányította. Több mint 100 elismerő újság cikk, elismerő, köszönő levél igazolja az elmúlt 30 évmunkájának eredményét.

A feltárt anyagokból eddig 6 alkalommal volt kiállítás Endrődön.

A 30 éves jubileum alkalmából újabb vándorkiállítás szervezése kezdődött meg, amelyre az endrődi Közösségi Házban kerül sor, December 1-jén 15 órakor. Megnyitja a városunk polgármestere: Várfi András

A vándorkiállítás Békéscsabáról a Lencsési úti Közösségi Házból érkezik Endrődre, ahol november 17-től lesz látható, majd folytatja útját a Dévaványai Múzeumba.

Dévaványáról Füzesgyarmaton január 20-ig lesz látható, és 2007. februárjában a Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszékére kerül.

A vándorkiállítás anyagi költségei a Fővárosi TEGYESZ támogatásával valósulhat meg.

Császárné Gyuricza Éva

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

ELTEMETTÉK SÜTŐ ANDRÁST

Markó Béla megemlékezése Sütő Andrásról
(Elhangzott a Román Szenátusban 2006. október 2-án)

Hosszan tartó betegség után, szeptember 30-án este Budapesten elhunyt Sütő András író, a romániai magyar irodalom és kétségtelenül, a romániai kultúra egyik meghatározó képviselője.

Alkotói munkássága számos remekművel gazdagította a magyar és világirodalmat. Pályája során több irodalmi díjat, széles hazai, illetve nemzetközi elismerést szerzett.

Sütő András 1927-ben az erdélyi Pusztakamarason született. Tanulmányait a nagyenyedi Bethlen Kollégiumban, majd a kolozsvári Móricz Zsigmond Népi Kollégiumban végezte. Már fiatal korában aktív szereplője volt a romániai irodalmi életnek, prózájában, esszéiben, drámáiban az emberi és közösségi lét súlyos sorskérdéseit, az egyéni szabadság és a hatalom viszonyának problematikáját jelenítette meg.

Sütő András írói pályája kétségtelenül nemcsak irodalmi, hanem politikai, társadalmi jelentőségű is: ő ugyanis egyike volt azon romániai értelmiségieknek, akik – vállalva a hatalom megtorlását – szembefordultak a kommunista diktatúrával.

Sütő András életművének igazi értékét az utókor is el fogja ismerni, ugyanis ez azt bizonyítja, a legnagyobb zsarnoki akarat sem képes megtörni a szellem szabadságát, hogy erkölcsi tisztasággal a legnehezebb elnyomásnak is ellen lehet állni.

Az 1989-es fordulat után Sütő András szintén meghatározó szerepet vállalt a romániai közéletben: alapító tagja volt a Romániai Magyar Demokrata Szövetségnek, de részt vett az ország demokratikus berendezkedését előkészítő politikai mozgalmakban is. Olyan ember volt, aki európai szellemű elvei mellett nemcsak szóban, hanem személyes áldozatok árán is képes volt kiállni: 1990. márciusában, ellenállva mindazoknak, akik Marosvásárhelyen véres etnikai konfliktust akartak kirobbantani románok és magyarok között, nagy emberekhez méltó bátorsággal és következetességgel hirdette az emberi és kisebbségi jogok, de a nemzetek közötti békés együttélés üzenetét is. Kiállásáért az akkori események során súlyosan bántalmazták, elvesztette fél szemét is, de ő továbbra is a nemzeti megbékélés híve maradt. Személyes példájával bebizonyította azt, hogy a nemzetiségek közötti viszony tekintetében az egyetlen járható út az együttműködés, a párbeszéd politikája, és sikra szállt emellett, hogy a békés együttélés alapvetően fontos a demokrácia megerősítése szempontjából.

Halálával pótolhatatlan veszteség érte a romániai magyar közösséget és az egész romániai közéletet, ugyanakkor művei és emberi magatartása révén örökké példa marad mindannyiunk számára.

A TEMETÉS

A marosvásárhelyi vártemplomban szombaton 14.00-kor kezdődött a szertartás, amely két és fél órát tartott.

Ezt követően a közeli temetőben temették el Sütő Andrást, az író, és kimondatlanul, a politikai játékost.

Jelen voltak

Az RMDSZ részéről Markó Béla, Takács Csaba, Kelemen Hunor, Frunda György, Szepessy László, Gáspárik Attila és sokan mások. Továbbá Szász Jenő, Patrubby Miklós és Csapó József. Továbbá Szili Katalin, Kerényi György, Dávid Ibolya, Csapody Miklós, Lezsák Sándor, Simon József, Németh Zolt, Rockenbauer Zoltán és sok más magyarországi politikus és diplomata.

A 4-6 ember szélességű temetési menet 20-25 percig kígyózott. A koporsót egy magyar rendszámú speciális autó szállította. A VIP-k között feltűnő volt, hogy nagyon sok a politikus és relatív kevés a fiatal. Jellemző módon 40 feletti marosvásárhelyiek népesítették be a templomot és a várkert bejáratát – ők, minthogy nem fértek be a templomba, kívülről figyelték a kihangosítást.

A szervezést az RMDSZ marosvásárhelyi elnöki hivatala, tulajdonképpen annak vezetője, Szepessy László intézte. A temetés zökkenőmentes, annak rendje és módja szerint megszervezett profi társadalmi- és médiaeseményé lett felépítve, jól bemért, persze a transindexes limitet jócskán meghaladó pátoz-adaggal.

A gyászszertartást Csiha Kálmán nyugalmazott református püspök indította. Csiha méltatásában Sütő Andrást a romániai magyarság szellemi lovagrendjének tagjává avatta, és ezzel hivatalosan is elindult az elhunyt megkerülhetetlen pantheonifikációja.

Otvös József esperes következett, majd a búcsúbeszédet szekcióindítója, Markó Béla. Az ilyenkor szükséges motívumok mellett, enyhe dózisban ugyan, de adagolt némi hagyománykritikát is. Például pályázatot lehetne kiírni arra a témára, vajon Markó mint író mit érthetett a következő mondaton:

Merem remélni, hogy Erdély nagy hatoltjától tanultunk, bizony, nagyon sokat tanultunk, de a Tündérkert órája nem forog visszafelé, és a tőle kapott tudásnak már csak ezután láthatjuk hasznát. És mivel zárja a beszédét? Sütő András nem áldozat volt elsősorban, hanem közösségének kiemelkedő vezetője.

Csoóri Sándor alig leplezett megindultsággal beszélt, egy barát hangján szólt. Viszont teljesen meglepő volt, hogy az irodalom ateistáiról kezdett beszélni, akik mint mondta, olyanok, mint a vallás ateistái, és nagyon elmarasztalta néhány félmondattal a kortárs „ateista irodalmat”. A mélypontot Kalász Márton, a Magyar Írószövetség Elnöke jelentette, aki, minthogy nem volt semmi érdemi közölnivalója, langyos közhelyesorát elég hosszúra nyújtotta.

De aztán jött Mircea Dinescu, és elmondta, hogy Sütő nemcsak kiemelkedő magyar író, de kiemelkedő román író is, és hogy azoknak a buszoknak, amelyek annak idején a környező falvakból Marosvásárhelyre szállították a környékbeli románokat, most kellene megérkezniük, hogy virágot hozzanak Sütő sírjára. Dinescu beszéde panelmentes és tiszteletteljes derűt árasztott, vagyis homlokegyenest más volt, mint az összes többi.

Ez után nem történt semmi érdekes, hacsak nem tesszük fel a kérdést, miért kellett beszédet mondania Gálfalvi Zsoltnak, méghozzá a teljesen fiktív létező Romániai Magyar PEN Klub elnökének, az örök politikai túlélőnek. Hát azért, mert ő és Sütő ahhoz a csoporthoz tartoztak, amely az 50-es években a fiatal romániai magyar értelmiségi establishment legbefolyásosabb köre volt, és amelynek így vagy úgy, de helye volt, van a mai napi politikában is.

Gálfalvi Sütőnek az árnyéka, amely értelemszerűen utolsó útjára is elkísérte. Sütő providere, politikai tőkéjének bankára. Így kerül Gálfalvi a képbe, és a szálak már egy másik Sütőhöz vezetnek, a dolog erősen „retro” hangulatú, főleg, ha végigolvassuk az ún. Földes-ügy kapcsán kialakult vitát. Mint ahogy eddig, ezentúl is sok Sütő-kép lesz forgalomban: például a hős-ellenálló, mártír író-géniuszé, vagy a pragmatikus értelmiségié, aki nem mellel jól forgatta a szavakat, és ez csak két verzió a vélhetően számos lehetséges közül.

cikk forrása: <http://politika.transindex.ro/?cikk=4758>

fotó: ifj. Haáz Sándor

ÖTÖDIK DUDA CSALÁD TALÁLKOZÓ 2006. ÉVBEN

Nincs városunkban olyan középkorú és idősebb ember, aki ne emlékezne A Duda családra, akik az Apponyi utcában éltek.

Duda Lajos és Juhász Erzsébet házasságából 10 gyermekáldás született, akikből 8-an fel is nevelkedtek. Az élet elsodorta a fiatalokat országon belül különböző városokba, falvakba, legtovább Béla nevű gyermek maradt itthon, majd ő is családjával a fővárosba költözött.

Ennek ellenére nem esett szét a nagy család. Megható volt látni az anyák napi virággal délelőtt 10 óra hazatérő, gyülekező „gyermekeket”, akik csak a temető előtt tudtak már találkozni, hiszen a családi ház eladásra került. De eljöttek hiánytalanul, minden évben. Szüleik sírjánál mindig virít a virág.

A szétszóródott családtagok, és családjaik úgy döntöttek, hogy hagyományt teremtenek az úgynevezett családi találkozók évenkénti megszervezésével. Minden évben más család szervezi a találkozót. Ebben az évben Duda Mihály lánya, Erzsébet és fia, Zoltán és az ő családjukra került a sor. A találkozóra Zala megyében a Rétságban, Zalalövön került sor.

Ezen a találkozón, igazi családi ünnepen 52-en vettünk részt, meséli Bandi, aki Szarvason él családjával és unokáival. Testvérek, unokák, déd- és ükunokák! Hazajöttek a találkozóra Amerikából, Kanadából, Svédországból és az ország több városából.

A találkozás örömeinek, az utolsó találkozás óta történeteknek, se vége

se hossza nem volt. Felidéztek a szülők szerető jóságát, az endrődi családi fészkek melegségét, és mindazt a tisztességet, becsületet, bölcsességet, amit a szerető szülők adtak minden gyermeküknek. Mindnyájan megállták a helyüket az életben, bárhová is sodorta őket a kegyetlen történelem...

Emlékeztek a már eltávozott testvérekre, hiszen nyolcuk közül már csak 3 fiú él, Miska, Béla és Benedek.

Nehéz lenne leírni a találkozás örömet, a „házigazdák” gondoskodását, és meleg szeretetét. Két napon át élvezték a régi jó családi-hangulatot, s ahol mindenki egyért, és egy mindenkiért elv uralkodott, ahogy az régen is volt, amikor még éltek a gondos, sokat dolgozó szülők, akikből a szeretet, a tisztaság, az iparos család tisztessége, becsülete, a munka becsülete áradt mindnyájuk felé. Erre tanították gyer-

meikeiket a szülők, és ők ezt vitték tovább saját családjukba.

A találkozót beragyogta a gyermekszemek sugara, az unokák, dédunokák, ükunokák boldogsága.

A találkozót kétévente rendezik meg.

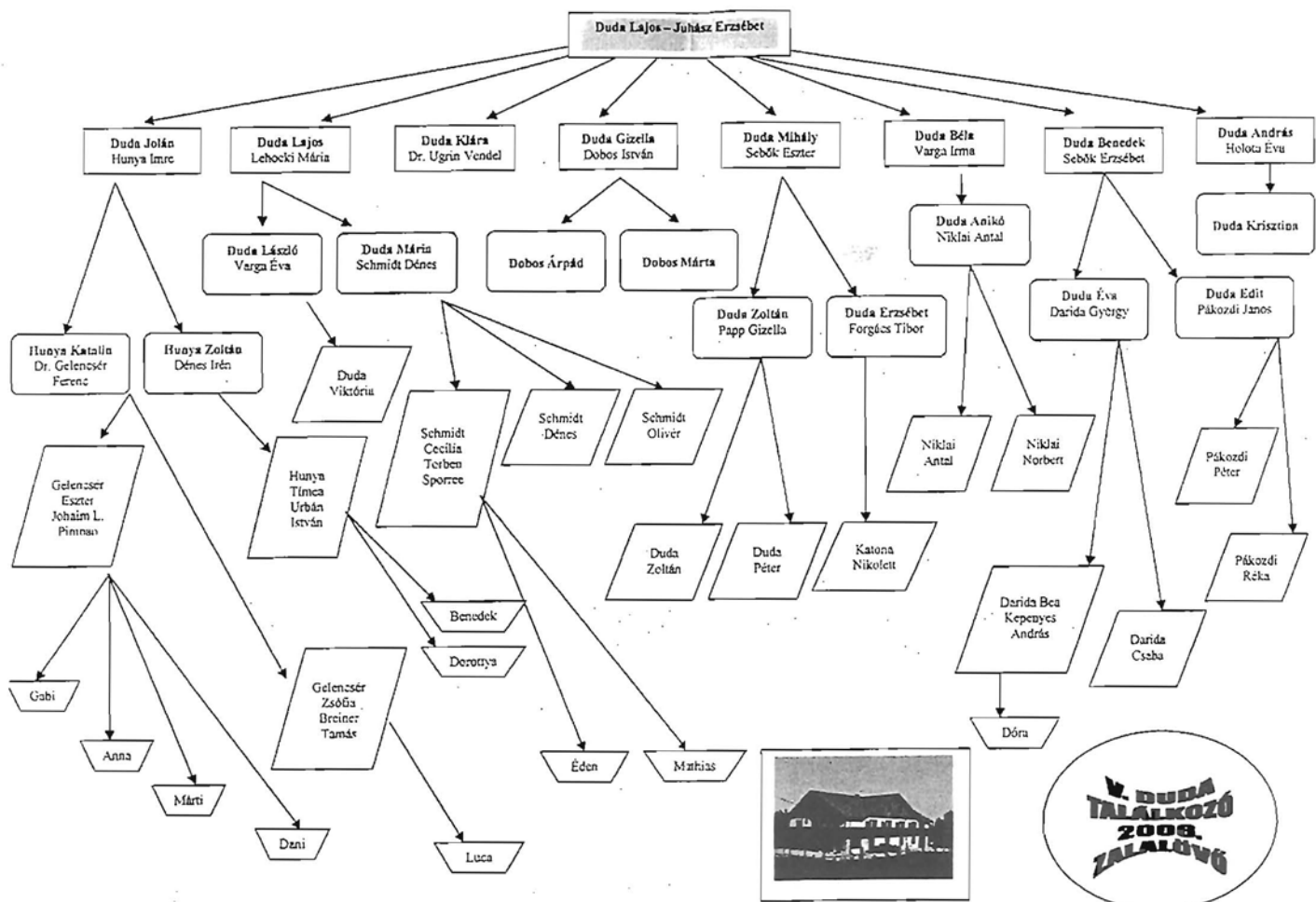
Abban a reményben búcsúztak, hogy a következő találkozón még több új, kis családdal találkozhatnak.

A Duda család nevében: Duda Benedek

Lejegyezte:
Császárné Gyuricza Eva

Duda Lajos és Juhász Erzsébet endrődi lakosok házasságából 10 gyermek született. 2 közülük gyermekkorában meghalt, 8 gyerek családot alapított, és gyermekeiket keresztény szellemben felnevelték és becsülettel elindították az életben.

A család népesedett, 13 unokával, 20 dédunokával és 11 ükunokával bővült.

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Arra int a szél...

Arra int a szél,
Közeleg a tél..
Nem hord össze hetet-havat,
Valóban gyakori a fagy.

Már nem kívánsz annyi fagyit,
Inkább kéreled a nagyit,
Kössön neked meleg sálát,
S vastag kesztyűt néhány párat.

Előszedsz sok téli holmit,
Bélelt csizmát, gypjú zoknit,
Felkerül a kapucnis kabát
Tompítva bős szél haragját.

Arcod fagytól oly piros tán,
Mint a csipkebogyó bokrán,
Am kedélyed derűs marad,
Szívedig nem hatol a fagy.

Bukva Csilla

Vetkezik az erdő

Vetkezik az erdő,
szellő fut lombján át,
lekapja válláról
aranszín ruháját.

Aranszín ruháját
lába elé ejti,
s mint kinek már nem kell,
a földön felejt.

A földön felejt,
őszanyó megfogja,
foszladozó selymét
a fűvekre hordja.

A fűvekre hordja,
súgja a szittyónak:
Aludj, Rád terítem
puha takarómat.

Csányi Gyöngyi

MILYEN KÁR

Milyen kár, hogy
nincs cipzár a banánon!
Ha csak a felét akarom megenni,
bezárhatnám a maradékot.

Azt hiszem, cipzárát fogok szerelni
egy banánra,
mondjuk fűzetkapoccsal,
és enni kezdem a buszon.
Lehúzom a zárat,
majszolok belőle,
és újra behúzom.
Klassz, mi?
Hogy bámulnak majd az ürgék!
Persze ők úgy tudják,
hogy nincs cipzár a banánon!

INGRID SJOSTRAND

Koncert a rászoruló gyerekekért

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, gyomaendrői kereszténydemokraták és a Karitasz gyomaendrői csoportja 2002 óta immár ötödik alkalommal hirdeti meg a „Segítsünk a rászoruló gyermekeken” címmel jótékonyági adakozásait. Terveik szerint ez évben a nagylelkű adakozóknak köszönhetően kétszáz családon, azaz ötszáz gyermeken szeretnének segíteni.

A szervezők gyűjtenek tartós élelmiszereket, írószereket, játékokat, könyveket, fogkeféket, fogkrémeket, szappanokat, konzerveket, törölközőket, plédeket, számítógépeket nyomtatóval, illetve minden olyan egyéb tárgyat, amelynek a gyerekek örülhetnek. A felajánlásokat a Szent Imre Római Katolikus Plébánia Hivatalba várják Gyomaendrődön a Fő út 1. szám alá.

Az adományozás érdekében a szervezők jótékonyági koncertet szerveznek november 11-én 19 órától a Gyomaendrőd Városi Sportcsarnokban. A rendezvény keretében színpadra lép Bódi Gusztó és a Fekete Szemek ez alkalommal Bódi Csabival kiegészítve, valamint L. L. Junior, illetve a Szilvásy Gipsy Folk Band. Jegyek elővételben kaphatók Gyomaendrődön az Endrői Községi Házban, a helyi Tourinform Irodában, valamint megrendelhetőek a 66/386-917 telefonszámon.

Kedves vásárlóim!

Novemberi ajánlataim:

- Az áruházban megkezdjük a festék áruk forgalmazását: zománccfestékek, olajfestékek, alapozók, rozsdagátlók, falfestékek, színezők, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, stb.
- Futószőnyegek, középszőnyegek,
- Fürdőszobaszőnyegek, asztalterítők,
- Szúnyoghálók, szúnyogirtók, szúnyogriasztók,
- Vegyszerek, műtrágyák, virágföldek, cserepek, virághagymák, rózsatövek
- Virágládák, drótkerítések, dróthálók,
- Szegek, csavarok, kéziszerszámok,
- Gumicsizmák, védőkesztyűk, munkaruhák,
- Benzines és elektromos fűnyírók, sövényvágók
- Bozótívágók, komposztálók, kukák, talicskák, cefrés hordók, üstház
- Alumínium létrák

Várom kedves vásárlóimat!
Telefon: 386-274; 06-20 95 27 032

FARKAS MÁTÉ

AGRO
ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Fiatalokról fiataloknak

A politikusi lét mint keresztény hivatás, közéleti szerepvállalás

A politikusi lét nemcsak egy fogalom, hanem egy életforma is, mivel a politikus egy közéleti szereplő, akit az emberek többsége elfogad. Ezért a magánéletben és a közéletben is hasonlóan kell viselkednie, azonos elveket és erkölcsöt kell képviselnie. A politikusoknak és egyéb közéleti szereplőknek példamutató életet kell folytatnia, hogy elismerjék, és minél többen elfogadják. El kell nyernie az emberek szimpátiáját, támogatását és bizalmát. Képviselnie kell azokat a választópolgárokat, akik támogatják őt, és kiállnak mellette, de azokat is, akik szavazatukkal nem őt támogatták. Azonosulni kell az emberek problémáival, és megoldást kell találni azokra. Nem lehet képmutató, ezért azt kell cselekednie, amit a köz előtt felvállalt. A politikában mindig a közérdek az első, majd csak ez után következhet az önérdék. Meg kell becsülni az embereket, hogy ők is megbecsüljenek. Ki kell állni az érdekek mellett, és képviselni kell azokat.

A keresztény elvek szerinti politizálás a hagyományokon alapszik, melyek hagyományok a magyar történelemben Szent István királyunkig nyúlnak vissza. Ugyanis Ő volt az a személy, aki bevezette hazánkban a kereszténységet, a keresztény elveket és törvényeket. Ezen elvek jegyében élünk ma is. István nevéhez fűződik a tíz egyházmegye létrehozása is. István fontos dolgot alkotott, ezt bizonyítja az is, hogy halála után nem sokkal, 1083. augusztus 20-án László király kérésére szentté avatják. Augusztus 20-a ma Államalapító Szent István királyunk ünnepe. A keresztény törvényeknél, értem itt a tíz parancsolatot a mai napig nem alkotott senki jobbat. Ez a törvényrendszer máig aktuális. Az első három pont vallási témájú, a fennmaradó hét pedig a fontos bűnök ellen lép fel. A keresztény politizálás esetében a személynek el kell fogadni, és meg kell tartani ezeket a törvényeket, melyek minden törvénykezés alapjául szolgálnak. A keresztény politika lényege a demokratikus és hazafias viselkedés. Egy keresztény politikusnak vagy közéleti szereplőnek képviselnie és vallania kell a keresztény értékeket és erkölcsöt a politikában, de a magánéletében is. A keresztény eszme szellemében fontos a kölcsönös szeretet, tisztelet és áldozatvállalás. Tiszteletben kell tartania a más nézetek szerint élő embereket. Azoknak a közéleti szereplőknek, akik vallják ezeket az elveket képviselniük kell őket, és ezen elvek szerint kell élniük, mert egyébként nem keresztény, hanem képmutató életet élnek. A közéletben való szereplésnél fontos, hogy az emberek elfogadják az embert, az ember hovatartozását. Épp ezért minden embert megfelelően kell megközelíteni és megszólítani. Az emberek szeretik, ha foglalkoznak velük, és úgy viszonyulnak a másik emberhez, ahogy az viszonyul hozzájuk. A keresztény hivatásnak pedig nem az a lényege, hogy elveszítsük az embert, hanem az, hogy megnyerjük, elfogadjuk. A keresztény elvek közé tartozik a másik ember segítése, amiben tudjuk, illetve minden előrelépésben a segítségére lenni. Ide tartozik a figyelmesség, a másik ember szeretete (Szeresd felebarátod...), és a tiszta igaz élet.

Ezeket az elveket kell képviselnie egy keresztény politikusnak és közszereplőnek egyaránt. De ezeket az elveket kellene követni minden embernek, beleértve a nem keresztény érzelmeiket is. A politikának is az lenne a lényege, hogy megbecsüljük a másik embert, de ne csak addig, amíg nekünk fontos, hanem addig képviseljük, míg lehetőségünk van segíteni, míg tudunk segíteni. Ha ezeket az elveket követjük, javul az emberek közti légkör, minden embernek jobb lesz, és ezáltal javul az életszínvonal. Ezért szükség van a keresztény elvek szerint politizáló és keresztény hivatású emberekre.

Ifj. Várfi András

Szent Gellért napi ifjúsági találkozó

Szeptember 23-án reggel 7 órakor indultunk Hunyárról. Nem sokkal 9 óra előtt érkezünk meg a szegedi Dóm térre. Először lesétáltunk a Tisza-partra és megreggeliztünk. Negyed 10-kor visszaindultunk a Dómhöz.

A program a csoportok beosztásával kezdődött. Minden csapatnak volt egy színe, és egy ugyanilyen zászlója. A mi színünk zöld-piros volt.

Ezután kezdődött a reggeli ima Gyulay Endre püspök atya vezetésével.

Ezt követően a csoportok a helyszínekre vonultak. A nap témája: emlékezés a nándorfehérvári diadal évfordulójára. A csoportos foglalkozásokon erről beszélgettünk. A csapatoknak nevet kellett adni maguknak, a kapott zászlót pedig ki kellett dekorálni. Kaptunk egy papírpajzsot, azt is ki kellett díszíteni. Közben szünet is volt. Mikor elkészültünk kivonultunk a Dóm-térre. Itt volt egy raklapokból készített „vár”. A csapatok két részre lettek osztva, védőkre és támadókra. A támadóknak kis műanyag labdákkal kellett dobálniuk a védőket, a védőknek pedig ezeket visszadobálniuk. Itt nagyon jól éreztük magunkat.

Ezután az ebéd következett, ami virsli és kenyér volt.

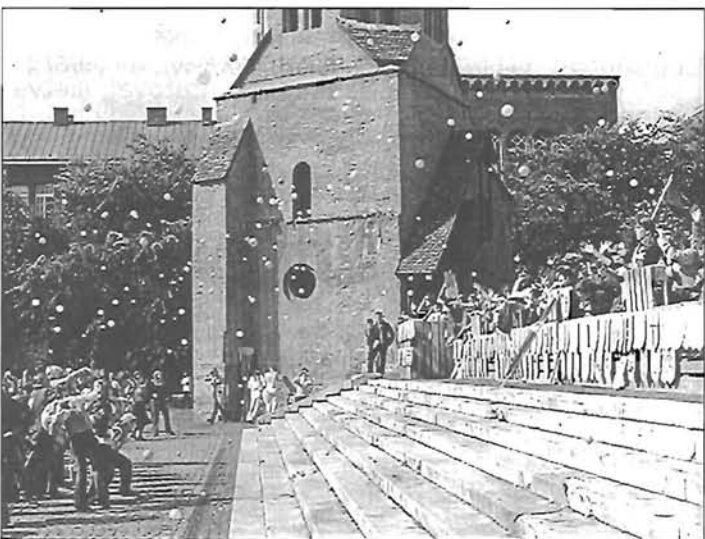
Ebéd után lovagi torna következett. Itt ügyességi játékok voltak: kötélhúzás, kardozás, stb.

Ezek után következett a szentmise Kiss Rigó László püspök atya vezetésével.

Mise után volt a vacsora. Ezután pedig táncház a Dóm előtt, ahol népi táncokat táncoltunk és éneket tanultunk. 9 órakor indultunk haza. Szinte észre sem vettük hogy így eltelt az idő.

Egy felejthetetlen napot töltöttünk el Szegeden. Reméljük jövőre is ilyen felejthetetlen élményekben lesz részünk.

Hegedűs Bence
8.o.

Prozódalmi oldal

Emléksorok Pilinszky Jánosról

Még gimnazista koromban történt. Egy iskolai ünnepélyre készültünk, ahol a költő Apokrif c. versét kellett elmondanom. Magyartanárom nyomta a kezembe mondván, otthon olvassam el, gondoljam át, s ha nem értek valamit, szóljak neki, majd megbeszéljük.

Tizenöt éves voltam ekkor. Nem ismertem sem a költőt, sem írásait. Ott volt előttem a vers, ízlelgettem szavait, sorait. Sokszor nekirugaszkodtam, de nem értettem belőle semmit. Bibliai jelenetek és személyes sorstapasztalatok szövevényében találtam magam, s egy olyan történelmi korszakban (1954 a megírás éve), amelyről ekkor még keveset tudtam. Bár a megértéshez szükséges információk nem voltak a birtokomban, mégis „megsejtetem” valamit, talán a legfontosabbat. A verset ugyanis nem értettem - nem is érthettem - „csak” éreztem. Ekkor még nem tudtam, de azóta már sokszor bizonyosodott, hogy a titkok meg- és felfejtéséhez kevés csak értelemmel közelíteni. Valamiféle mélyebb áramlásra kell rákapcsolódnunk... Itt is - mint Pilinszky verseiben általában - a látszólag statikus, kopogó mondatok mögött sajátos belső mozgás, örvénylés van, ez viszi előre a verset.

S e belső hullámmásban képek villantak fel, feledhetetlen képek: menekő madárhad; hideg dermesztő éjszaka; árnyak és fények; számkivetettség, magány s annak kivetülése fára, didergő levelekre; fegyencfej, rabruha, vályú; majd az elviselhetetlen sötétség után a feljövő nap fényei; a régi otthon, botladozó, tárt karú öreg szülők, s velük a helyreálló ősi rend, az ősbizalom; látjuk az égbolt csillagai alá kikönyöklő költőt, halljuk-látjuk a hangokat adó toronytetet, kerti széket, „kinnfelelt” nyugágyat. És mindezek mögött érzékeljük Istent, a mindent betöltő isteni jelenlétet...

Évekkel később kaptam választ és megerősítést e különös, belső mozgás-érzetről. A költő kamaszos fiúhangján - igaz már csak hangfelvételtől - így vallott erről: „Nem tudom, milyen belső törvénynek engedve, én ezt a verset úgy írtam, ahogy egy diszkoszvető forgatja diszkoszáját, de soha nem hajítja el, szóval nem engedi kiröpülni, a karja már majd kiszakad, de még fogja a diszkoszt, és forog vele és gyorsítja és súlyosbítja. Tehát ez egy alapvetően bezárt vers. Ezért nehéz elmondani, mert nem tudod kifuttatni, mert ez befelé tendál, ha akarsz, megreked önmagában.”

Kritikusai szerint az Apokrif „gyűjtőlencse”, „költészetének minden motívumát magába foglaló szintézisvers.” Ezen a versen keresztül találkoztam először Pilinszky Jánossal. S azóta igen gyakran találkozunk. Versek, prózai írások, hangfelvételek segítségével. Hétköznapokon és ünnepeken... ünnepivé váló hétköznapokon... Jelenléte - huszonöt évvel halála után - nemcsak valóságos, de erőteljes is. Mikor meghalt, nem volt hatvanéves. Ez év november 27-én ünnepelné 85. születésnapját.

Kráter c. kötetének utolsó lapján, a tartalomjegyzéket követően, teljesen külön, mintegy felkiáltójelként ez áll: „Aki a szavakban csal, nem az életét sikkasztja, sinkófalja el, hanem a vallomás lehetőségét...” (Párizs, 1972)

Halottak napján most is fogok - rá emlékezve - egy szál gyertyát gyújtani...

Polányi Éva

JELENÉSEK VIII. 7.

és lát az Isten égő mennyeket
s a menny színén madarak szárnya-röptét
és látja mint merülnek mind alább
a tűzkorongon átkerülni gyöngék

és véges-végig mint a rézveres
olyan színűt dirib-darabra törtet
hol nem találni mától egy kapást
a földet látja mégegyszer a földet

a pusztaságot és a zűrzavart
lovaskocsit keresve hol kigázol
de látja Isten nincsen arra mód
kitörni út remény e látomásból!

MILYEN FELEMÁS

Milyen felemás érzések közt élünk,
milyen sokféle vonzások között,
pedig zuhanunk, mint a kő
egyenesen és egyértelműen.

Hányféle szégyen és képzelt dicsőség
hálójában evickélünk, pedig
napra kellene teregetnünk
mindazt, mi rejteni való.

Milyen
megkésve értjük meg, hogy a
szemek homálya pontosabb lehet
a lámpafénynél, és milyen
későn látjuk meg a világ
örökös térdreoskadását.

Ízes Ízek

November

Vadászkáposzta

Fél kiló gyalult káposztát lesózunk és állni hagyjuk. Füstölt szalonnát üvegesre pirítunk, majd kolbász karikákat, apróra vágott hagymát adunk hozzá. A káposztát kifacsarjuk és hozzákeverjük és fedő alatt puhára pároljuk. Meghintjük pirospaprikával, jól elkeverjük, tejsólt adunk hozzá. Főtt burgonyával tálaljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

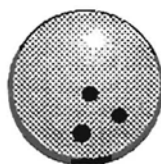
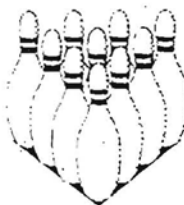

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

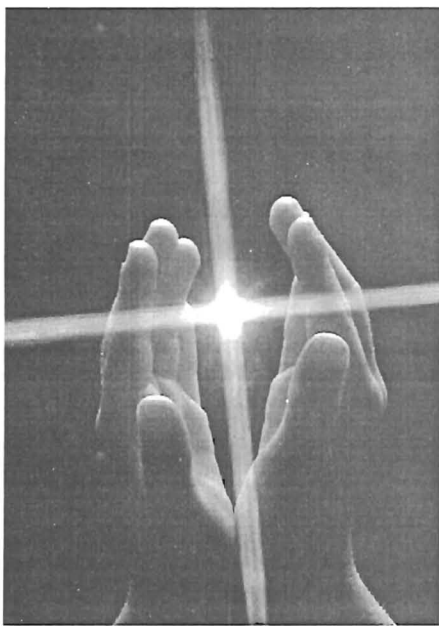
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmod, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BUKVA IMRÉNÉ TIMAFALVI MARGIT ILONA, aki Endrődön, a Deák u. 27. sz. alatt élt, 61 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja: családja

özv. IVÁNYI IMÉNÉ DÁVID IRMA, aki Hunyán lakott, 79 korában súlyos betegség után hazatért Égi Urához. Gyászolják: sógornője, testvérgyermekek, elhunyt férje testvérgyermekei, keresztyerek és rokonok

KATÓ LAJOSNÉ SZABÓ JULIANNA, volt endrődi gátórházi lakos, október 23-án az Égi Hazába költözött. Gyászolja: férje és a rokonság

TÍMÁR LÁSZLÓ, aki Hunya, Széchenyi u. 3. sz. alatt élt, október 3-án 78 éves korában az Égi Hazába költözött. Gyászolja: felesége, leányai, vejei, unokái és a rokonság

TÍMÁR MENYHÉRTNÉ SZAKÁLOS MÁRIA, aki Endrődön született, és Hunyán lakott a Pintér soron, 86 éves korában az Örökkévalóság Honába költözött. Gyászolják: leányai, veje, unokái, dédunokái

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálózási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Endrőd 1937 Pünkösdjén

Ugai iskolások találkozója: 2006-ban

Duda család 1955

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Méhészeti tapasztalatok Franciaországból

A rendszerváltás előtt az „Óperenciás-tengeren” túli Nyugatot sóvár szemmel nézte a magyar polgár. Az elmúlt másfél évtized alatt sok minden történt a politika és a tulajdonviszonyok terén. A kisember számára, akár mint kényszervállalkozónak is a nyugati világ, mindmáig szemmel láthatóan idegen maradt.

Davidovics László tanár úr, a „Dél-Alföld – Európai Unió” többcélú Egyesület Elnöke évek óta azon dolgozik, hogy Franciaországot és Magyarországot a partnerségi együttműködés keretében, megyei és intézményi kapcsolatok sokszínűségével, Európai Uniósi programok keretében közelebb hozzák egymáshoz.

Ennek során sok gyomaendrői és Békés megyei diáknak, vállalkozónak, szakoktatóknak lehetősége volt hosszabb-rövidebb ideig Deux-Sevres megyébe látogatni, munkatapasztalatokat szerezni. Francia diákok és vállalkozók immár rendszeresen jönnek városunkba.

A közelmúltban szakmám és foglalkozásom révén az Egyesület által koordinált Leonardo da Vinci mobilitási program keretében, az Európai Bizottság támogatásával egyhetes szakmai tanulmányi úton tartózkodtam a francia partnereknél. Egy évtizede foglalkozom méhészettel. A szakmai képzésen túl a gyakorlati munka minden fogását ismerem. Hazánkban csodálatos mézet állítunk elő, amit aztán több áttételen keresztül belekevernek az Argentínából, Kínából Európába hozott méznek csak jóindulatúan nevezhető termékbe, amit a nagyáruházak polcairól az európai és magyar vevő is jó áron megvásárol.

Kíváncsi voltam tehát Franciaországra, annak történeti, kulturális látványosságaira, de még inkább arra, hogy élnek, dolgoznak ott az egyszerű emberek, méhészek, vállalkozók. Hogyan működik a képzési és a gyakorlati helyeken a diákok oktatása, a szakmai ismeretek megszerzése.

Hosszú, szép utunkat követően megérkeztünk a francia partneryejebe. A csoport minden tagja az érdeklődésének megfelelően töltötte az egyhetes szakmai gyakorlatát a partnervállalkozónál.

Én Jean-Paul Viellard méhésznel voltam egy héten keresztül. A legfontosabb benyomásaim:

Sokkal többet dolgoznak, egyszerűbben élnek, mint a hasonló körülmények között élő vidéki magyar. Az értékeket megőrzik, megbecsülik, továbbadják. Pl.: 500 éves csodálatos házakban élnek,

gyönyörű, kézzel faragott bútorok között, hatalmas fatüzelésű kandallók mellett töltik a hideg napokat. Televíziót elvéve láttam, ha igen, akkor sem töltött be központi funkciót.

A munkára való szoktatás már gyerekkorban elkezdődik. A gyermek szerves részévé válik a családi vállalkozásnak, ellesi a fogásokat, beletanul, és alkalomadtán megvásárolja!!! a szüleitől a már jól kialakult vállalkozást, üzlet és vevőkört. Nem az ölébe hullik, így meg tanulja becsülni a munkát, a pénz értékét.

Lehetőségeik abból a szempontból jóval kedvezőbbek, hogy 3% ill. 6% hiteleket van lehetőségük felvenni, így a csúcstechnikákat könnyebben meg tudják vásárolni, kisebbek a vállalkozás terhei.

Méhészet szempontjából a legmodernebb pergetőket, tárolóedényeket, fedelező gépeket, laboratóriumnak is megfelelő helyiséget tud magának a méhész biztosítani.

Ami teljesen meglepő volt számomra, számunkra, NEM LOPJÁK MEG EGYMÁST!

A munkának becsülete van, összefogás, egymás segítése és informálása az általános.

Jean-Paul Viellard méhész 700 méhcsaláddal dolgozik. Évente 4-6 alkalommal van lehetősége a pergetésre. A mézet a termeléstől, a feldolgozástól, az értékesítésen keresztül saját maga kezeli, családi vállalkozásban. Termékeit saját boltjában értékesíti, és egy hálózaton keresztül is, melyet az agrárkamara működtet. A termékek a megye minden boltjába megtalálhatók, kizorítva a rosszminőségű kínai, argentin mézet, kizorítva a multi cégek méznek nem minősíthető termékét.

Egyszerűbben, de igényesebben élnek, mint mi. Míg a magyar polgár megveszi a Coca-Colát és hasonló egészségtelen üdítőket, termékeket, addig a franciák a saját maguk által termelt, hazai almából, szőlőből készítik a finomabbnál finomabb hűsítő italokat. Hazai termelő, hazai piacon kínálja egészséges, minőségi termékeit hazai vevőnek. Egymástól vásárolnak, egymás termékeit értékesítik, segítik egymást fellendítve a belső gazdasági életet.

EZEN MI IS ELGONDOLKOZHATNÁNK!

Utunk nagyon tanulságos volt, kicsit más szemmel látom a „mesés nyugatot, jóléti társadalmat”.

Ezúton is köszönöm Davidovics László tanár úrnak önzetlen munkáját. Ő söfőr, szervező, idegenvezető és programkoordinátor is volt egy személyben.

Reméljük, a tapasztalatokat kamatoztatni fogjuk városunk és térségünk érdekében.

Dr. Kovácsné Soczó Beáta
méhész-vállalkozó

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,

Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT

Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@internet-x.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszko András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@szentgellert.hu